

۱۳۴۶ بهمن ماه
۱۳۸۷ ذی قعدة
۱۹۶۸ اول فوريه
پنجشنبه

مذاكرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاكرات مجلس روز پنجشنبه (۱۳) بهمن ماه ۱۳۳۹

فهرست مطالب :

- ۱ - قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقایان: مؤید امینی
پرفور مخیر فرهمند - پزشك پور - مهندس عطائی
- ۳ - تصویب صورت جلسه .
- ۴ - تقدیم يك فقره اساسنامه بوسیله آقای وزیر
اصلاحات ارضی و تعاون روستائی .
- ۵ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون
وزارت دادگستری .
- ۶ - تقدیم يك فقره لایحه و يك فقره صورت دیز
دیون بوسیله آقای معاون وزارت دارائی .
- ۷ - طرح گزارش شور دوم کمیسیون آموزش
و پرورش راجع به تشکیل وزارت علوم و آموزش
عالی و تصویب ماده ۱ :
- ۸ - تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای وزیر
آموزش و پرورش .
- ۹ - تقدیم سه فقره لایحه بوسیله آقای معاون
وزارت امور خارجه .
- ۱۰ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش شور دوم
کمیسیون آموزش و پرورش راجع به تشکیل وزارت
علوم و آموزش عالی و ارسال به مجلس سنا .
- ۱۱ - طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون
بودجه راجع به اعتبار اضافی و فوق العاده بودجه
سال ۱۳۴۶ کل کشور و ارسال به مجلس سنا .
- ۱۲ - طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون
محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۴۷ مجلس شورای ملی
و ابلاغ بدولت .
- ۱۳ - تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه .

مجلس در ساعت نه صبح برباست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

نیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود
بهرامزاده - موقر - روحانی - د کتر شریعت - ملکزاده آملی
اسامی رضوی - یابنده - مهندس جلالی نوری - د کتر صفائی
مهرزاد .

(بشرح زیر خوانده شد)

دیر آمدگان و زود رفتگان با اجازه آقایان :

: تبیین با اجازه آقایان :

ندس فروهر - مؤید امینی - زرگزاده - مهندس
محمداسدی - بختیار بختیار بهاد - کتر بقائی یزدی

بین مذاكرات مشروح سی امین جلسه از دوره بیست و دوم قانونگذاری - اداره تند نویسی و مطبوعات

در - موسوی ما کوئی - بدر صالحیان - یوسفی - بانود کتر
دانشاهی هر کدام يك ساعت.

غالبین مریض - آقایان :

خواججه نویری - سایمانی کاشانی - طباطبائی - دکتر متین
ادب سمیعی - دهبیم - رضا زاده - روستی - ساکینیان -
سریپ پور - دکتر عظیمی - فیاض - تیمسار وحدانیان .

۲ - بیانات قبل از دستور آقایان : مؤیدامینی -

پرسور مخبر فرهمند - بزشکپور - مهندس عطائی

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع میکنیم
آقای مؤیدامینی بفرمائید .

داود مؤیدامینی - با اجازه مقام معظم ریاست مجلس
شورای ملی بانوان و آقایان محترم بنده از اینکه چند
دقیقه از وقت گرانمای مجلس را اشغال میکنم معذرت
میخواهم ولی خیال میکنم گزاشی که بعرض میرسد
درخور توجه باشد همکاران ارجمند اطلاع دارند که توفیق
بزرگی نصیب شد تا در التزام شاهنشاه آریامهر و شهبانوی
گرامی به دو کشور مالزی و تایلند مسافرت نموده و از
تزدیک شاهد احساسات گرم و پذیرائی مجلل و با شکوه
پادشاهان و رجال دو کشور و افراد این دو مملکت نسبت
به علیحضرتین باشم .

در این مطلب یقین دارم همه همکاران گرامی با
من هم عقیده هستند و این نظر را تأیید میفرمایند (صحیح
است) - مسافرتهای شاهنشاه آریامهر و شهبانوی ایران
به مال - هم کیش و هم قاره و دوست که پایه و اساس این
بجاده - بن تقاضا و همفکری و همکاری با ملل مختلف در راه
حفظ صلح جهانی و تأمین سعادت و نیکبختی هر چه بیشتر
افراد - است ارزش خاص و اهمیت بسیار زیادی چه از
نظر حاکم و چه از نظر مملکتی داشته و این حقیقت را
نبوت رساند که رهبر عالیقدر ایران نه تنها بفکر رفاه
و سعادت فرزندان خویش است بلکه در يك کادر وسیع تر
جهانی - و آرزو دارد و عملاً ارائه طریق میکنند که با
همه و و کسر سنگی و بیدالتی يك سلسله مبارزات
مولی و بزرگوار دنیا همه مردم جهان با داشتن يك زندگی

مرفه در يك محیط دوز از ادعاب و تکرانی بسوی کمال
و ترقی و آسایش پیش بروند (صحیح است) .

مسافرتهای علیحضرتین بسایر کشورها علاوه بر
اهمیتی که برای مملکت ما و ملت ایران داشته و دارد و
مقام و منزلت ما را در جامعه بشری هر روز بالاتر میبرد
(صحیح است) در پیش ملل دیگر نیز این مطلب مسلم را
هر چه بیشتر مدلل ثابت میکند که رهبر عالیقدر ایران
بمنوان يك پیامبر صلح و يك رفو - اتور نوع دوست
و يك شخصیت بزرگ و ممتاز جهانی همواره آماده است
که زندگی خود را وقف خدمت به بشریت کرده و در راه
نسکین آلام افراد بشر از راه کمک بحفظ صلح و رفع
اختلاف جامعه ها بهر نوع همکاری تن در داده و قدمهای
مثبت بردارد .

با يك چنین دید و با يك چنین افق بطور قطع
با يك چنین طرز تفکر عالیحضرت پادشاه مالزی و علیاحضرت
ملکه آن کشور و نخست وزیر این مملکت کسه در راه
بدست آوردن و استقلال و آزادی ملت مالزی رنج فراوان
برده مقدم شاهنشاه آریامهر و شهبانوی گرامی ایران را
استقبال و گرامی داشته و با تمام قدرت و امکاناتیکه داشتند
از میهمانان عالیقدر خود در مدت پنج روزی که در آن
کشور توقف داشتند صمیمانه پذیرائی کردند .

برای اینکه ذهن آقایان همکاران محترم بیشتر
روشن شود مختصری از اوضاع جغرافیائی و سیاسی این
کشور را بعرض میرسانم .

حقیقت امر اینست که من قبل از حرکت از تهران
کشور (مالزی) را بطور دیگری در پیش چشم مجسم
میکردم و خیال نمیکردم وارد سرزمینی خواهم شد که
بعد از جنگ با تحولات و پیشرفتهای سریعی همگام
بوده است .

يك لحظه دقت و توجه نقشه جغرافیا نشان میدهد
که قسمت شرقی (مالزی) به اندونزی پیوسته و فقط از
راه دریا و آب با قسمت غربی آن ارتباط دارد .

این کشور در خط استوا واقع شده و هوای آن گرم و
مرطوب است و مقدار باران در این کشور ۲۵۰۰ میلیمتر

یعنی دو متر و نیم است و سرتاسر این شبه جزیره پوشیده ز جنگل میباشد که از درختهای نخل و کائوچوک و نار کبیل تشکیل یافته است و یکی از وزراء این کشور میگفت که ما در کشور خود زحمتی را برای آشتن درخت تحمل نمیکشیم ولی پیدا کردن زمین برای راعت خیلی برای ما ارزش دارد.

کشور مالزی با شکل فدراسیون از ۱۳ ایالت تشکیل یافته و این ۱۳ ایالت هر کدام یک سلطان و یا حاکم دارد و جمعیت این کشور ۹۳۹۱۶۴۹ نفر است که از لحاظ نژادی چهار میلیون و ۲۷ هزار نفر مالزی - دو میلیون و پانصد هزار نفر چینی و هشتصد و نود و شش هزار نفر هندی و پاکستانی و یک میلیون و هفتصد هزار نفر نژادهای دیگر و هشتصد و سی و هشت هزار نفر ساراواک هستند. که از لحاظ مذهب اکثریت قریب باتفاق با مسلمانهاست بطوری که تحقیق شد دین مبین اسلام در قرن چهاردهم به این شبه جزیره رسوخ یافته و توسعه پیدا کرده است و مردم این سرزمین بداشتن مساجد بسیار زیبا و مجلل و مدرن افتخار میکنند.

کشور مالزی دارای رژیم حکومت سلطنتی است و قوه مقننه آن از دو مجلس شورای ملی و سنا که اولی ۱۰۵ نفر نماینده و دومی ۴۵ سنا تورد دارد تشکیل یافته و عمارت مجلس این کشور یک بنای زیبای ۱۷ طبقه است که در یکی از نقاط بسیار مصفا (کوآلا لامپور) ساخته شده است و شاهنشاه آریامهریس از ابراد نطق در سالار جلسه عالی مجلس با آسانسور به آخرین طبقه تشریف فرما و عادت را بازدید فرمودند. منابع ثروت و درآمد این کشور را کائوچوک (یک سوم محصول جهان) و قلع نامین میکنند این کشور دارای کارخانه ذوب آهن و چند سد بزرگ است و محصول برنج آن بحدی است که قسمت عمده احتیاجات کشور را برطرف میسازد در مالزی مطلقاً گندم وجود ندارد و گوشت در این سرزمین وجود ندارد ولی گلههای بز گاهی بچشم میخورند.

پول رایج (مالزی) دلار است که ارزش آن یک دلار آمریکائی است. از لحاظ آموزش و پرورش تحصیل در بستان اجباری است و تحصیل در دبیرستانها مجانی

میشود و گفته میشود دولت در نظر دارد تحصیلات دانشگاه را هم در صورت امکان مجانی کند. دکتر صدر - بسیار کار خوبی است (اهالی این کشور خیلی مؤدب و مهربان هستند و هر کسی بکار خودش مشغول است و شعار دولت هم اینست «کار بدون حرف» بطوری که نمایندگان محترم استحضار دارند تا دو سال پیش (سنگاپور) جزو کشور مالزی و یکی از استانهای آن بشمار میرفت ولی از آن تاریخ بشکل یک کشور مستقل در آمده و از مالزی جدا شده است. و در پنج روزی که در آن کشور توقف داشتیم روزنامههای مالزی نوشته بودند که در امور مربوط بدفاع مالزی و سنگاپور مذاکراتی را شروع و شاید به توافق برسند.

شاهنشاه آریامهر و شهبانوی ایران در مدت اقامت پنجروزه در مالزی از مراکز علمی و بهداشتی این کشور بازدید فرمودند و با هواپیما و راه آهن به نواحی مختلف مالزی مسافرت و طبق برنامه با تجلیل و شکوه خاصی مورد استقبال مسئولین امور و مردم قرار گرفتند و یک روز هم در جزیره (پنانگ) که در سه میلی ساحل قرار گرفته و جمعیت آن در دو جزیره و قسمت خاکی ۷۵۰ هزار نفر است توقف و در این مدت از لابراتوار بررسیهای علمی درباره برنج بازدید فرمودند.

در این محل پس از انجام بازدید یکی از مهندسين مسئول بمن گفت شاهنشاه ایران خیلی عمیق هستند و اطلاعات خیلی وسیعی دارند در (اوپریشن روم) نیز که یک سازمان جالب برای بررسیهای دقیق تمام نقشهها و طرحهای اصلاحاتی (مالزی) است وسعت نظر و دقت و عمق اطلاعات شاهنشاه آریامهر در مورد مسائل مربوط باصلاحات اساسی مورد اعجاب و حیرت مسئولین قرار گرفت و باین جهت هم بود که رجال و مسئولین امور این کشور شاهنشاه آریامهر را به عنوان «رهبر بزرگ آسیا» یاد کردند و جرابند مالزی با افتخار فراوان این عنوان را سرتیتر مقالات و رپورتاژهای خود قرار داد و آنچه لازمه تجلیل و احترام و بزرگداشت بود از اعلیحضرتین بعمل آوردند.

امادر کشور نمایندند باید با اطلاع آقایان برسانم که

در شئون مختلف اقتصادی - صنعتی - کشاورزی و بهداشتی مشاهده کرد.

تایلند که بزبان تائی (موانگ تائی) یعنی سرزمین مردمان آزاد نامیده میشود همان سیام است که در سال ۱۹۳۹ تغییر نام داد و به تایلند شهرت یافت. این سرزمین از قرن چهاردهم بنام (سیام) خوانده میشود و مسکن مردمانی از نژاد (تائی) بود که دارای خصائل متمایل بمغول هستند و قریب سه پنجم جمعیت قسمتهای کوهستانی ویتنام و تقریباً ساکنین لائوس تایلند و چند قسمت از چین جنوبی و برمانی را تشکیل میدهند کشور تایلند در جنوب شرقی آسیا واقع شده و از شرق به کامبوج از مشرق و شمال به لائوس از طرف شمال و مغرب به برمانی و از جنوب بمالزی محدود است این کشور دارای آب و هوای مناطق حاره بوده و از نظر جغرافیائی به چهار منطقه تقسیم شده رودهای عظیم (مکونگ) (چائو یایا) قسمت عمده زمینهای زراعتی را سیراب میکنند.

مساحت تایلند بالغ بر ۵۱۴۰۰۰ کیلومتر مربع است و جمعیت آن در حدود سی میلیون نفر میباشد این کشور از لحاظ تقسیمات اداری به ۷۰ ایالت و ۴۰۶ منطقه و ۵۰۸۷ بخش تقسیم گردیده است.

بایتخت تایلند شهر بانکوک است که سابقاً آنپرا (کروک - توپ) مینامیدند و در حدود سه میلیون نفر جمعیت آنست. مردم این کشور بزبان (تایلندی) صحبت میکنند زبان چینی نیز یکی از زبانهای مهم و رایج این کشور است زبان انگلیسی نیز مثل اغلب ممالک آسیای جنوب شرقی زبان اول خارجی آنها را تشکیل میدهد اکثر مردم تایلند دارای کیش (بودائی) میباشد و بدین جهت مذهب رسمی اصلی مردم (بودائی) است. اقلیت های مذهبی مسلمان - مسیحی نیز در این کشور وجود دارند و در حدود ۱۵۰۰ نفر شیعه هم در این سرزمین زندگی میکنند که جد بزرگ آنها سیصد سال پیش از شهر قم به تایلند رفته و اعتقاد آن اکنون در تایلند سنن و آداب و مذهب خود را حفظ کرده اند و شاهنشاه آریامهر پس از اطلاع از

استقبال و پذیرائی مجلل و باشکوهی که در این مملکت از رهبر عالیقدر ایران و شهبانوی ایران بعمل آمد و تجلیل و احترامی که اعلیحضرت (یومی یون) و علیاحضرت ملکه (سیریکی) نسبت بشاهنشاه آریامهر و علیاحضرت شهبانوی ایران مرعی داشتند و مهر و محبتی که نسبت به ملتزمین ابراز کردند و افعالی نظیر و دیدنی و بسیار جالب بود اعلیحضرت پادشاه تایلند و ملکه آن کشور تمام همشان را مصروف این کردند که باز دید اعلیحضرتین از مملکت تایلند هر چه باشکوه تر و آبرومندتر و توأم با خاطرات بسیار خوشی باشد.

حال برای اینکه توجه آقایان هر چه بیشتر به اوضاع این کشور جلب شود مختصری درباره آن وارد بحث میشود. بطوریکه آقایان اطلاع دارند اعلیحضرت (یومی یون) پادشاه سرزمین تایلند در روز دوشنبه پنجم دسامبر ۱۹۲۷ در ایالت متحده آمریکا دیده بجهان گشودند معظم له سومین فرزند (پرنس ماهیدول) و شاهزاده خانم (سانکخلا) هستند.

اعلیحضرت (یومی یون) پس از اتمام تحصیلات ابتدائی در مدرسه (مانزدی) رهسپار کشور سوئیس شدند و با گذراندن دوره متوسطه تحصیلات خود را در رشته علوم آغاز کردند ولی قبل از اتمام تحصیلات عالی در اثر درگذشت برادر خود اعلیحضرت (آناندا ماهیدول) ناگزیر دست از تحصیل کشیده و به تخت سلطنت نشسته ولی جدداً برای تکمیل تحصیلات عالی به سوئیس مراجعت فرمودند.

پادشاه تایلند در آوریل ۱۹۵۰ با علیاحضرت ملکه سیریکی (ازدواج و اکنون ۳ فرزند دختر و یک پسر دارند که مقام ولیعهدی را بعهده دارد.

علیحضرت (یومی یون) در سال ۱۹۵۱ بنا به تقاضای مردم بلند بمیهن خود مراجعت و رهبری عالی امور سرزمین خویش را در دست گرفتند.

علیحضرت پادشاه تایلند از آغاز سلطنت تا کنون در راه رفی و پیشرفت مردم تایلند مساعی ارزنده ای مبذول داشته اند و نتایج ثمر بخش این کوششها را میتوان

وضع آنها اوامر لازم برای تأمین رفاه و انجام نظریاتشان صادر فرمودند.

طرز حکومت تابلند مشروطه سلطنتی موروثی است سابق بر این مقام سلطنت دوهیئت را یکی به عنوان شورای سلطنتی و دیگری را به عنوان شورای قانونگذاری انتخاب میکرده است که نظر این دوهیئت در اداره امور کشور مؤثر بوده است ولی بموجب قانون اساسی موروثی سال ۱۹۵۹ يك مجلس ملی که دارای ۲۴۰ نفر عضو انتخاب شده

از طرف پادشاه میباشد جانشین دو شورای فوق الذکر گردیده است علاوه بر این مجلس يك هیئت مشورتی ۹ نفری نیز که اعضاء آنها از طرف پادشاه انتخاب میگردد در اداره امور کشور همکاری مینمایند نخست وزیر و سایر وزراء نیز زیر نظر مقام سلطنت تعیین میگرددند هیئت دولت از نخست وزیر و ۱۴ وزیر و از دو معاون نخست وزیر تشکیل میشود و از نظر موقعیت سیاسی تابلند عضو پیمان آسیای جنوب شرقی (سیتو) است و در ۱۶ دسامبر ۱۹۴۶ عضویت سازمان ملل متحد را پذیرفته و اخیراً عضویت کنسرسیوم مخابرات جهانی از طرف ما هواره را نیز قبول کرده است. این کشور با ایالات متحده آمریکا و کشورهای غربی روابط صمیمانه دارد.

طبق آمار ۶۷ درصد از مساحت کل کشور تابلند پوشیده از جنگل میباشد و درختهای آن از نوع سلج - کاج - صنوبر میباشد که از حیث چوب حائز اهمیت اند علاوه بر آنها درختان صنعتی خیزران هندی - نارگیل - تنبول - و کز وجود دارند که قسمت شمال شرقی تابلند را میپوشانند این کشور از لحاظ محصول میوه غنی است و این - آناناس - انار از محصولات عمده این کشور است و ذخایر زیر زمینی آن عبارتند از طلا - روی - آنتیموان - کائوچو - سنگهای معدنی - آهن - ذغال سنگ - نقره - نمک طعام و نمک دریا که در قسمت کوههای شبه جزیره تابا - وجود دارند.

این کشور در زمینه کشاورزی و مکتبیز کردن مزارع و به سوس تغییر سیستم کشاورزی دست به اقدامات و تحولاتی زده و محصول برنج آن در دنیا دوم است و در

سال ۱۹۶۳ بعد از آمریکا و کانادا و فرانسه از لحاظ صدور غلات در ردیف کشورهای مهم به شمار آمده است و محصولات آن عبارت از برنج - ذرت - توتون - بيشكر - لاستيك - قلع - تنكستن چوب (مخصوصاً چوب پتک) و پنبه است.

صنعت کائوچو که اخیراً پیشرفت فراوان کرده تقریباً دومین قلم صادراتی این کشور را تشکیل میدهد. در ضمن باید این مطلب را هم به اطلاع همکاران ارجمند خود برسانم که در کشور تابلند تحصیلات ابتدائی از سن هفت سالگی اجباری است و نسبت با سوادان در تابلند ۶۸ درصد جمعیت است.

پنج دانشگاه در بانکوک و دودانشگاه یکی در شمال و دیگری در شمال شرقی این کشور وجود دارد و ریاست عالی دانشگاه با شخص پادشاه است.

پول رایج تابلند (بات) است که هر کدام با مقایسه پول ایران چهار ریال ارزش دارد.

شاهنشاه آریامهر و شهبانوی ایران پس از سه روز توقف در شهر بانکوک و بازدید قسمتهای دیدنی و جالب این شهر سه میلیون نفری دو روز به (شین فائو) که در قسمت شمال واقع شده تشریف فرما شدند و در قصر سلطنتی تابلند که در مرتفع ترین قله کوه سه هزار متر ارتفاع ساخته شده مورد عالی ترین پذیرائیهما قرار گرفتند و در این مدت از طرز کار کردن قیلهها در جنگل که تنه درختهای قطور را حمل میکنند بازدید فرمودند بعد از ظهر نیز از دانشگاه این منطقه بازدید کردند.

اعلیحضرت پادشاه تابلند و علیاحضرت ملکه این کشور که در تمام چهار روز با مهمانان عالیقدر خود بودند چه در شمال و چه در جنوب در (پامایا) کنار دریا تمام سمیشان مصروف این میشد که از میهمانان عالیقدر تا حد اعلای تجلیل و تکریم پذیرائی شود.

رئیس - آقای امینی وقت جنابعالی تمام شد.

امینی - اجازه بفرمائید دو سه صفحه دیگر باقی مانده است.

رئیس - آقای پروفسور مخبر فرهمند از وقت جنابعالی استفاده کنند ؟

پرفسور مخبر فرهمند - ده دقیقه میتواند از وقت بنده استفاده کنند.

رئیس - آقای امینی ادامه بفرمائید.

امینی - همکاران محترم تصدیق میکنند که يك چيز تجلیل و تکریم و پذیرائی شاهانه از رهبر عالیقدر و خرمند ایران باعث سرافرازی و افتخار و مباهات تمام افراد ملت ایران است (صحیح است) و ماها باید بی نهایت سرافراز و سربلند باشیم که تحت رهبری يك چنین شخصیت ممتاز که جهانی بوجودش افتخار میکنند به ملت و مملکت خود خدمت میکنیم (صحیح است) و من یقین دارم که همکاران عزیزم با تأیید عرایض بامن هم عقیده شده و از اعلیحضرتین هر دو کشور دوست (الری) و (تایلند) و هم چنین از رجال و شخصیت های هر دو مملکت که مقدم شاهنشاه آریامهر و شهبانوی ایران زا عزیز و محترم شمرند بنام نمایندگان ملت ایران سپاسگزاری کرده و توفیق سران هر دو کشور و سعادت افراد هر دو ملت را از خداوند بخواهند (دکتر الهوتی - همه ملت ایران درین مورد باشما هم صدا هستند آقای امینی) در پایان عرایض لازم میدانم با عرض تشکر از کلمه نمایندگان محترم این موضوع را هم بعرض برسانم که شخصتهای ایرانی ملتزم رکاب اعلیحضرتین هر کدام در مقام و منصب خود با کمال دقت و علاقه وظیفه خود را انجام میدادند و جا دارد که از وظیفه شناسی و فداکاری آنان نیز تقدیر شود (صحیح است، احسن).

رئیس - آقای پرفسور مخبر فرهمند تشریف بیاورید.
پرفسور مخبر فرهمند - با اجازه مقام محترم ریاست و همکاران محترم بنده چون تقریباً چهارینجم عمر خودم را به طاعتی گذرانده ام خیلی میل دارم وعادت دارم که بیشتر که بدهم و کسب فیض کنم معذک گاهی ناچار میشوم که صدع اوقات آقایان محترم بشوم بخصوص که در این هفت سئله انقلاب اداری مطرح است البته بنده راجع به این موضوع عرضی ندارم ولی روی علاقه به این فکر صد میشوم و بعرض آقایان میرسانم که همانطور که استحضار رند الان يك عده زیادی از هموطنان ما عازم زیارت خا خدا هستند البته این با موافقت تمام مقامات

است و حق این است که کمال مساعدت به اینها بشود و آنها را هنمایی بشوند و وسائل این سفر را ما خودمان برای اینها فراهم کنیم حتی بنده میخواستم پیشنهادی بدهم که وقتی که گذرنامه اینها را میدهند يك راهنما و يك برنامه ای برای آنها ترتیب بدهند تا سرگردان نشوند البته متأسفانه نمیشود گفت روی زیادی متقاضیان چون هر سال همین عده متقاضی هست و ما باید مجهز باشیم و وسائل آسایش اینها را فراهم کنیم الان مدت يك ماه است که این افراد مرتباً برای گرفتن اوراقشان بفرمانداری تهران مراجعه میکنند ولی نوجهی نشده و برای آنها اجائی در نظر گرفته نشده است (صحیح است) بحمدالله ما ملتی هستیم که افتخار میکنیم تحت توجهات رهبر عالی شأن خودمان اینقدر قدرت مالی و معنوی داریم که در ممالك دور دست ستم دیده میرویم و بیمارستان میسازیم و برای آسیب دیدگان منزل میسازیم و رفاه يك ملت مسلمان را تأمین میکنیم آنوقت چطور است که مادر مملکت خودمان و وسائل راحتی کار يك عده ای را تأمین نمیکنیم بخصوص که اینها برای يك فريضه دینی میروند و اولین دعائی را که خواهند کرد این است که خداوند همیشه شاهنشاه ما و ملت ما را سربلند و سرافراز کند پس باید که وسائل آسایش اینها را فراهم کنیم. به نقل ناقص بنده این کار مشکلی نیست و مثلاً میتوانیم استادبوم محمد رضا شاه را در اختیار آنها بگذاریم و بیست سی نفر از کارمندان دولت را آنجا بگذارند و آنجا دفاتری باشد که طبیب و لابراتوار و تمام اشخاصی که با اینها سروکار دارند در آنجا باشند و در يك محیط سربوشیده و راحت میتوانند بروند و کارشان انجام بشود و دعا گو باشند این است که بنده واقعاً تعجب میکنم که چرا این فکر عملی نشده و امیدوارم که سال آینده این کار به این نحو یا به يك نحو بهتری عمل شود عیب کار الان این است که وقتی این فشار و این ناراحتی هست برای گرفتن آن جواز یا آن ورقه آنوقت باز ارسایه درست میشود و هستند افراد سودجوییکه از اینها دو بست تومان، سیصد تومان، یا نصد تومان پول میگیرند تا حق اینها را بگیرند یعنی نامه ای را بپزند و امضاء بشود که این شخص میتواند گذرنامه داشته باشد اینها مواردی است که

الان که ما در کشاکش انقلاب اداری هستیم باینوسیله میشود رضامندی خاطر مردم را فراهم کرد و يك قدری از این کدورتها را خواهد کاست بنده در چند جلسه قبل اجماع به نظام وظیفه مطلبی بعرض رساندم و واقعاً با کمال خلوص نیت از اقدامیکه شده بود تشکر کردم معذرتك مدأ در روزنامهها دیدم سه چهار روز پشت سر هم يك اطلاعیهائی داد، میشد که مردم را بیشتر گیج میکرد (صحیح است) چه اشکالی داشت که در همان روز اول و برای يك نوبت يك شرحی چاپ میکردند و دست مردم میدادند که واقعاً این افراد و این نوع مشمولین معاف هستند و این اشخاص معاف نیستند بطور روشن و دقیق این اطلاعیه را دست مردم میدادند و مردم را نگران نمیکردند (احسن) رئیس - آقای پزشکپور بفرمائید.

پزشکپور - دوست ارجمندم جناب پروفیسور مخبر فرهمند فرمودند که غالباً گوش هستند و واقعاً همینطور هستند ما هم گوش هستیم و هم زبان و بعضی اوقات ناچاریم که مصدع بشویم و واقعاً بخاطر تراکم کارها و قلت تعداد پان ایرانیست ها است در پارلمان و امیدواریم که در دوره آینده تعداد پان ایرانیست ها به آن حد برسد که کمتر قیافه بنده با سایر دوستان را در اینجا پشت تر بیون به بینید و پان ایرانیست های دیگر در اینجا نشسته باشند و آنها مصدع آقایان بشوند. و اما نکته ای که در این مسئله بسیار اساسی که پیش آمده است و باز هم من مطالبی را که اینجا در بیت گاه نمایندگان محترم و در پیشگاه ملت ایران و در پیشگاه جامعه بشری بیان میکنم سخنانی است که بنام يك انی و بنام حقوق انسانی و حقوق سیاسی و مبانی تاریخ بشری بیان میشود همانطوریکه نمایندگان محترم عنایت نداشتند متأسفانه باز مدتی است که نغمه های شوم استعماری نسبت به خلیج فارس از حلقوم کسانی بیرون میآید در باره مسئله خلیج فارس و حق حاکمیت مسلم شاهنشاهی ایران در این منطقه و اصول و مبانی حاکمیت تاریخی ملت ایران در این منطقه نه تنها ملت ایران بکرات بیان نظر و عقیده خودش را کرده است بلکه این مبانی حاکمیت ملی ما بر این منطقه از ریشه های ژرف سیاسی و تاریخی و اصول و موازیر حقوق بین المللی بر خوردار است که هیچ نوع

خفیه ای در آن قابل فرض نیست (صحیح است) آنچه مسلم است این نغمه های ناموزون که در مورد خلیج فارس سرگشته میشود نغمه هائی است که از حلقوم استعمار بر میخیزد نغمه هائی است که از حلقوم آن سیاستهای استعماری بر میخیزد که بیش از سه قرن آسیا را زیر شلاقها و تازیانه های ظلم و ستم خودشان کوبیدند (صحیح است) این سیاستهای استعماری که از همان زمان که دست تجاوز بسوی آسیا به پیش آوردند احساس کردند و استتباط نمودند برای اجرای این سیاستهای شوم باید باینرو مندی و حاکمیت ملی ملت ایران تجاوز کنند زیرا بخوبی میدانستند تا ملت ایران در این منطقه از کلیه حقوق حاکمیت ملی و تاریخی خودش بر خوردار است اجازه نخواهد داد که هیچ سیاست استعماری آسیا و بخصوص آسیای میانه را پایگاه تجاوزات بکنند (صحیح است) بهمین مناسبت است که در این منطقه و بخصوص در خلیج فارس که شاهرگ حینای این منطقه است همواره سعی کردند که گوشه هائی علیه حاکمیت ملی ایران بعمل آورند و بهمین جهت است که يك مرد قبطی که حتی از جامعه ای است که آن جامعه بر اوستی از نژاد عرب هم نیست و بظلم در قفس مبارزات ملت های عرب را بدوش میکشند (خواجہ نوری - اعراب را بذلت کشانده) و این ناسامانی و زندگی پراز درد و رنج را نه تنها برای ملت مصر بلکه برای برخی از ملت هائی که بر اوستی عرب نژاد هستند ایجاد کرده از خلیج عربی و بحرین عربی سخن بمیان میآورد (یکتفر نمایندگان - غلط میکند خلیج عربی نیست - خلیج فارس است) (صدری کیوان - ژانر خابی میکند) در حالی که تاریخ گویای این حقیقت است مدارك مثبت غیر قابل انکار که بسیاری از آنها از آن نقشه ها و تواریخ بزبان عرب است ، بلسان عرب است حکایت از این دارد که هرگز در هیچ تاریخ و هیچ از منهای از روزگار نام خلیجی که در سرتاسر قسمت جنوبی ایران زمین قرار گرفته خلیج عربی نبوده (صحیح است) نام خلیج فارس و هویت ایرانی خلیج فارس يك مسئله روشنی است که بصورت یکسوی از مسلم ترین و روشن ترین مسائل تاریخی این روزگار است گذشته از این مبانی تاریخ موقعیت جغرافیائی سکونت تبار ایرانی در این

در ایرانی حاکی از بیوستگی غیر قابل انصراف خلیج فارس با ملت ایران و با شاهنشاهی ایران است (صحیح است) البته نهایتاً در این منطقه عوامل غیر ایرانی دیگر سبب داشتند و سکونت دارند که همواره سیاست ملی ایران و سیاست شاهنشاهی ایران در طی قیرون و اعصار بر پایه بوده است که از حقوق و زندگی این عوامل غیر ایرانی هم حمایت و پشتیبانی لازم بشود (صحیح است) و این سیاستی بوده است که مدام از سوی ملت ایران و نژاد ایرانی در این منطقه از جهان تعقیب میشده است و تا زمانی که سیاستهای بیگانه، عوامل بیگانه در خلیج فارس نفوذی پیدا نمیکردند و دست اندازی نمیداشتند خلیج فارس با برخورداری از این ارشاد ملت ایران و شاهنشاهی ایران از امنیت کامل و آرامش کامل برخوردار بود و ساکنان منطقه خلیج فارس و حتی ساکنان ساحلهای جنوبی خلیج فارس از آزادی و زندگی کامل و آسایش کامل برخوردار بودند اگر هر زمان اغتشاش و نابسامانی در خلیج فارس یا سواحل جنوبی خلیج فارس مشاهده شده است آن زمانی بوده است که نیروی بیگانه و سیاستهای بیگانه نسبت به خلیج فارس در این منطقه اعمال نفوذ و اعمال نظر کرده اند و الا تا زمانی که همان موقعیت تاریخی و جغرافیائی موقعیتی که مبتنی بر اصول حاکمیت ملی بر اصول مشخص تاریخی بوده است در این منطقه اعمال میشده یعنی میگذاشتند که در تمامی خلیج فارس و مناطق وابسته در خلیج فارس ملت ایران و شاهنشاهی ایران نقش اساسی و ارشاد رسالت تاریخی خود را ایفاء کند خلیج فارس و به دنبال آن خاور میانه از هر گونه گزند و عدم امنیت مصون محفوظ بوده و در این روزها بدنبال یک دو ن خونین و غم افزای استعمار، استعمار دیرین بناچار خواهد پسایگاه خود را ترك کند همانطور که يك بار اكر عرض كردم اما بهیچوجه ملت ایران، نژاد ایرانی و دیگر ساکنان غیر ایرانی خلیج فارس نمیتوان اجازه بدهند که نوعی دیگر از استعمار در این منطقه استقرار پیدا کند مسئله این نیست که ما تغییر بیافه و بر شکل استعمار را بپذیریم ملت ایران و تمامی

مردم این منطقه خواهان این هستند که استعمار بهر رنگ و شکل از خلیج فارس کوچ کند و خلیج فارس را برای ملت ایران و صاحبانش آزاد بگذارد متأسفانه این تمهیدات جدید استعمار سبب شده است که در بر ر وضع اساسی و ثابتی که باید خلیج فارس پیدا کند آن وضع اساسی و ثابت جز این هیچگونه حالتی نمیتواند داشته باشد که خلیج فارس از سوی ملت ایران و صاحبان ایرانی که بحکم مبانی تاریخی و بحکم موقعیت منطقه ای و بحکم قدرت خاصی که نژاد ایرانی دارد تنها باید از سوی ایران و شاهنشاهی ایران حمایت شود و نه هیچ قدرت دیگر (صحیح است) مسئله مسئله امنیت خلیج فارس است قبل از هر چیز بدست آوردن این امنیت تنها با اعمال این اصل حاکم میشود که هر سیاست بیگانه ای خلیج فارس را ترك کند و با وجود هیچ سیاست بیگانه ای امنیت در خلیج فارس مستقر نخواهد شد (صحیح است) و برای اینکه از استقرار این وضع تاریخی و اساسی در خلیج فارس جلوگیری شود چنین ژاژ خابی ها و چنین گفتگو هائی را بمیان میکشند مسلماً این سخنان از حلقوم هر کسی برخیزد از حلقوم هر دولتی برخیزد که خلیج فارس را بخواهد خلیج عربی عنوان کند که بحرین را بخواهد از سرزمین ایران جدا کند آن حلقوم حلقوم استعمار است و آن سازمان دست پرورده استعمار است (صحیح است) و جای بسی تأسف و تألم است که در این ماجرا ما میبینیم برخی کسان هماهنگی میکنند که مصالح آنها، مصالح سرزمین آنها، مصالح منطقه ای آنها ایجاب میکند که همچنان دوستی دیرینه و تاریخی ملت ایران را نگه دارند مصالح آنها ایجاب میکند که هماهنگی با ملت ایران، هماهنگی با نژاد ایرانی، هماهنگی با شاهنشاهی ایران برای استقرار وضع ثابت و تاریخی خلیج فارس گام بردارند (صحیح است) من اینجا عرض میکنم برای ما برای ملت ایران جای تألم بسیار است که امیر نشین کویت بعد از اینکه به این کیفیت امیر کویت در مین ما مورد پذیرائی قرار گرفت بعد از اینکه شاهنشاهی ایران زمین برای استقبال از امیر کویت بفرودگاه رفتند و با آن گرمی استقبال کردند بخود اجازه میدهد که

به اینگونه با سیاست های استعماری هماهنگی کند و اینگونه نسبت بمسائل اساسی و ملی ایران و مسائل اساسی همه ساکنین خلیج فارس بی اعتنا باشد صحبت از عربیسم خلیج فارس بمیان آوردند و غالباً این سخن را کسانی بمیان آوردند که حتی تاریخ خود آنها به اشکال تا نیم قرن پیش ادامه پیدا میکند و به اشکال ممکن است در نیم قرن گذشته ۵۰ سال گذشته دارای يك مبنای تاریخی و حکومت در این منطقه بوده باشند (بگنفر از نمایندگان - تحت الحمايه بوده اند) و فراموش میکنند که گذشته از اینکه اگر بخواهند از زندگی خود، از حاکمیت خود از حقوق و ابسته بخود در این منطقه حمایت کنند و برابری در برابر سیاستهای متجاوز به ایستند جز این راهی نیست که دست در دست ملت نیرومند ایران بگذارند و این محور ضد استعماری را در آسیا حمایت و تقویت کنند (صحیح است) و مهمتر از آن اینکه جای تأسف است که مسئولین امیر نشین کویت توجه ندارند که گذشته از همه این مباحث تاریخی و سیاسی و جغرافیائی آنچه امروز بنام سازمان اجتماعی کویت بوجود آمده آنچه که بنام صنایع عمران و آبادانی در این منطقه بوجود آمده ناشی از کار و کوشش و همت هزارها ایرانی است که در آن منطقه سکونت دارند، ناشی از درایت، آزادگی و کوشش و علاقمندی هزارها ایرانی که طی قرون متمادی در این منطقه ساکن بوده اند و کار و کوشش آنها این عمران و آبادانی را ایجاد کرده يك چنین منطقه ای يك چنین سازمان اجتماعی که چه از جهات جغرافیائی و چه از جهات تاریخی چه از جهات ترکیب نیروهای انسانی چنین پیوندناگستنی با ملت ایران و با شاهنشاهی ایران دارند درست نیست که با تمام این تفصیلات هم آنها صداهای و آهنگهای شوم و ناموزن استعماری بشوند که از حلقوم عبدالناصر قطعی بر میزد این درست نیست و ما چنین انتظار داریم و چنین امید هستیم که مقامات مشول کویت به این مسائل توجه کنند و راه درست را در این منطقه پیش بگیرند (صحیح است) موضوع دیگر سخنانی است که در خصوص بحرین میگویند بحرین جزیره تجزیه ناپذیر میهن ما است

(صحیح است) بحرین چه از نظر سرزمین و چه از نظر عامل خون و نژاد و چه از نظر عوامل مبنای تاریخی از دیگر ایران زمین و ملت ایران جدا نیست (صحیح است) و مسائل ملت ایران را در این منطقه آن کسانی که با ما دم از دوستی میزنند باید درک کنند که شناخت دوستی ملتهای دیگر و دولتهای دیگر با ما جز این نمیتواند بود که تاجه حد به عامل ملی مان توجه دارند یا ندارند پس آن کسانی که با ما دم از دوستی میزنند آن کسانی که میخواهند با ملت ایران روابط دوستانه و نزدیک داشته باشند چنین کسانی باید مسائل و حقوق قطعی ملی ما را در این منطقه و جهات دیگر بشناسند و درک کنند بدیهی است این يك وظیفه مهمی است بعد از مقامات مشول مملکتی ما که تفهیم کنند حقوق ما را برای دولتهای دیگر برای سازمانهای دیگر برای آن کسانی، آن مقاماتی، آن دولتهائی که با ملت ایران روابطی دارند یا میخواهند روابط نزدیک داشته باشند که ملت ایران جز این نکرده است که ملت ایران دولت شاهنشاهی ایران در دوستی با دوستان خود همواره پابرجا بوده است که ملت ایران نسبت بحقوق دولت ترکیه در قبرس نهایت مجاهدت و کوشش را داشته است که ملت ایران نسبت به حقوق و حق ملت پاکستان نهایت کوشش را داشته است ماهر گاه دست دوستی بدست هر ملتی داده ایم از حقوق حقه او دفاع کرده ایم چنین انتظاری را هم از دوستان خود داریم (صحیح است) دفاع از خلیج فارس تنها بصورت حق حاکمیت ملی ایران است دفاع از خلیج فارس در حقیقت دفاع از آسیای میانه و مبارزه با هر نوع نیروی استعماری در این منطقه است پس حداقل ما انتظار داریم، ملت ایران انتظار دارد که دوستان ما حداقل برای يك مبارزه ضد استعماری در آسیا ملت و دولت ایران را در حقوق حقه ای که در خلیج فارس دارد تأیید کنند و حمایت کنند (صحیح است) چون دوست عزیز جناب آقای مهندس عطائی نفرینجم ثبت نام کرده اند و مطالبی میخواهند بیان کنند در حدود هشت دقیقه از وقت را ایشان استفاده خواهند کرد بمطالعه پایان میدهم تنها يك طوماری است که از کهنکلیویه و بویراحمدی برای قراکسیون پارلمانی بانایران است و روزنامه خاگ و خون رسیده این را صدها نفر

مضاء کرده اند، مفاد این طومار را برای اطلاع نمایندگان
محترم میخوانم و بعد تقدیم مقام محترم ریاست میکنم (احسن)
فراکسیون پارلمانی حزب پان ایرانیست - روزنامه
ناک و خون آزادگان ایران پرست که کیلویه و بوبر
حمد ادامه سیاست استعماری دولت انگلیس را در خلیج
پرس محکوم میکنند. عشایر دلاور و میهن پرست
که کیلویه و بوبر احمد استعمار بحرین استان چهاردهم
ران را توسط متجاوزین محکوم میکنند. اهالی
که کیلویه و بوبر احمد پیوندگان راه بزرگی ایران نفوذ
دست آموزان استعمار را در خلیج فارس محکوم میکنند.
ایران پرستان که کیلویه و بوبر احمد خواهان پایان دادن
هر چه زودتر نفوذ استعمار گران در خلیج فارس میباشد
مردم آزاده که کیلویه و بوبر احمد خواهان رهایی
هر چه زودتر بحرین مروارید بختای خلیج فارس میباشد.
فرزندان آریو برزن با مدافعین راستین آئین شاهنشاهی
ایران پیمان میندند که:

با تمام وجود و توانائی خود از منویات شاهنشاه
ایرانزمین برای احقاق حقوق ملت ایران در خلیج فارس
دفاع نمایند.

(طومار را تقدیم نمودند) و من فکر میکنم همه
ملت ایران همه مردم ایران با آنچه در این طومار نوشته
هم صداهم آهنگ و هم آهنگ هستند (احسن).

رئیس - آقای مهندس عطائی بفرماید.

مهندس عطائی - من از پان ایرانیست ها خیلی
تشکر میکنم و همیشه قلباً ایمان داشتم که آنها يك کمی
ایران نوینی هستند. در خانه ما کربه ای زندگی میکند
که ه فضل است و هم خیلی هرزه در موقع خوردن غذا
با و دی که ظرف غذای او جداست با چشمانی باز دست
فضولی خود را بسفره دراز میکند و پس از خوردن يك
نوسر به عقب میرود خارج از سفره قدری فکر میکند و
این بار چشمانی بسته چنگال خود را بحریم سفره میا
میکشد. باز هم نوسری دیگری میخورد این عمل هر روز
تکرار میشود ولی آن کربه فضل هرزه هرگز تنبیه
نیشود. مافی - سیلهايش راقیچی کنید) شما اگر قدری
میرکد به آنجا هم میرسیم دل این کربه بتواند يك

پیش برده است اگر تأمل کنید پرده بالا میرود این
حیوان اغلب اوقات بر نامه های مرا بخود جلب میکند
من سعی میکنم حالات روحی او را با چیزی بسنجم ولی
به این نتیجه رسیده ام که حیوانات را نمیتوان با چیز
دیگری سنجید. ولی صفات انسانی را میشود همیشه بحیوانات
تشبیه کردن همیشه سعی داشتم يك شخصیت برای این کربه
فضول هرزه پیدا کنم تا روز یکشنبه گذشته مقاله ای در
روزنامه اطلاعات دیدم مثل اینکه کشفی کرده بودم يك
دوپائی را پیدا کردم که شخصیت او نعل بالنعل با این
کربه فضل هرزه ما تطبیق میکرد سر مقاله روزنامه
اطلاعات حاکی از نغمه های شوم و جفک اندازهای يك
حیوان شرور به اسم سرهنگ کمال یا جمال
عبد الناصر بود شرح حال وضع دوران کودکی
و غیره و غیره ناصر بر ما روشن نیست
ولی يك راهنمایی در شاهنامه فردوسی است که میگوید
پژوهنده را از بامادر است ولی دوران کار ناضر از وقتی است
که دری به تخته میخورد و توطئه ای پیا می شود و شخصی باسم
ناصر جلوه میکند کودتائی باسم انقلاب راه می اندازد و
ملت نجیب مصر ناخود آگاه تن باین کار میدهد و ملت نجیب
مصر بامیدزندگی بهتر ناخود آگاه تن باین ماجرا میدهد
ولی ناصر که سرپای وجودش را عقده کهنتری فرا گرفته
و میخواهد خود را دنیا بشناساند دست به شیوه های کثیف
میزند آدم کشی می کند وعده های حساب نشده میدهد که
نتیجه آن جز فقر و تنگدستی و گرسنگی برای ملت مصر
هیچ بارمغان نیاورده است. با گذشت زمان امواج ناراضی
ملت مصر در شرف تبدیل يك طوفان وسیل شورش بود که باز هم
این ماجراجوی خائن جوانان با استعداد مصری را به آدم کشی
و مسلمان کشی وادار نمود و برای مدت زیادی با هزینه
روزانه يك میلیون دلار جوانان مصری را در کشورهای دور
بقتل میرساند و افکار عمومی ملت نجیب مصر را هم مدتی
بدان مشغول داشت و در خلال این مدت آنقدر دروغهای بی
اساس بی سروپا برای ملت مصر گفت که امروز بخود او که
دلقک سیاست شده مشتبّه شده که هوس جهان کشائی کند
و مرام های ناهار در تل او و شام در راهواز در سر میپروراند
و داستان جنگ دوسه روزه او را همه میدانند او میخواست

باچشمائی بسته یا باز بحریم سفره دیگران تجاوز کند و بر او آن رسید که بر آن بوزینه رسید (خنده نمایندگان) و دنیا را گمان بر آن رسید که پس از این اقتضاج اجتماعی و بین المللی که خالق آن بود در زیر چتر شرم و خجالت برای مدت مدیدی زبان نخواهد گشود ولی گویا این گریه فصول و هرزه میخواید مدال وقاحت را هم از آن خود بدانند و امروز که دیربازی از آن شکست مفتضح نمیگذرد باز نعمه‌های شوم سر داده و این بار میخواید باچشمان بسته پنجه‌های کثیف خود را باشن‌های پاک خلیج فارس بیاورد غافل از اینکه اگر چنین هوسی را در سر پیروارند و روزی بخواید جنبه عملی بآن بدهد اجساد و از آبهای شور خلیج فارس بیرون میکشیم (احسنت) ناصر باید بداند در قاره آسیا که امروز ابرهای سوء تفاهم با تضاد مرام‌ها اشباع شده و با خون انسانها باریدن گرفته در آن سوی مرزها غرض نوبها مردمان را بی‌خانمان میکند و قلب انسانها را بلسرزه در میآورد ملت ایران با اراده‌ای آهنین گروش بفرمان رهبر خود میدهد فرمانی که سپاهیان مایجای جنگ در جبهه‌ها دروستانها مشغول نشان دادن روشهای به زیستی به انسانها هستند ناصر باید بداند که از نظر ملت ایران اوقفت يك رقاص سیاسی است (صحیح است) که به آهنگ اربابان خود هر وقت و هر نوائی که میزنند میرقصد و گاهگاه که آهنگها باه و توأمأ سر داده میشود او رقص باوه کوئی را شروع میکند.

رئیس - آقای مهندس عطائی وقت شما تمام است.
مهندس عطائی - بنده یک دقیقه دیگر صحبت میکنم
رئیس - بفرمائید.

مهندس عطائی - فرق است بین رقاص سیاست و سیاست بازی و سیاستمدار، دنیا دلیای تمخیر قلبها است نه از ست دادن مرزها جائیکه رهبرها جان خود را در دفاع از یکوجب از خاک میهنش فدا میکند ناصر قسمت بزرگ از خاک مصر را از دست میدهد و باز بی‌شرمانه داعیا و ج دیگری را در سر خود میپروارند (دکتر صدر اینها را هم مقایسه نکنید آقای مهندس) شب هنگام که مادر پیش بد زگاه باریتعالی دراز میکنیم او دست به

اسلحه میبرد که شاید شبی دیگر هم زنده بماند چون دنیا دیگر بدروغ‌های این مطرب سیاسی ترتیب اثر نمیدهد این مطرب سیاسی سعی میکند دول مسلمان دیگر و هم کیش مارا با خود هم صدا کند من فکر نمیکنم هیچ حکومتی امروز حاضر باشد چنین ملت خود را فدای هوسهای ناصر بکند اگر چنین باشد با تأثر باید گفت که دنیای اسلام را عزائی بزرگ در پیش است تا کی این بی‌صفت میتواند مردم نجیب مصر را اغفال بکند تاریخ لازم ندارد اربابان ناصر باید بدانند که برای مدت مدیدی نمیتوانند با حکومت ترس و اعمال تروریستی ناصر را بر سر کار نگاهدارند این بود آن شخصیت گریه فصول هرزه شاید اگر حیوان باوفائی بود لااقل اربابان او را که اجباراً در مواقع ضروری برای آنها دم تکان میداد میشناختیم من قصد نداشتم درباره این موضوع بیش از این وقت نمایندگان محترم را بگیرم (احسنت).

۳ - تصویب صورت جلسه

رئیس - راجع بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴ - تقدیم يك فقره اسانامه بوسیله آقای وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی

رئیس - وارد دستور میشویم آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی) - با اجازه مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی و خانها و آقایان محترم نظر براینکه بر اساس ماده ۳ قانون تشکیل وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی وزارتخانه مکلف بود که اسانامه‌ای برای اداره سازمان عمران روستائی تنظیم و تقدیم مجلسین ایران بنماید تا بر اساس تشریفات پیش بینی شده در تبصره ۳ قانون بودجه سال ۱۳۴۴ مورد بررسی و رسیدگی قرار بگیرد بنده این افتخار را دارم که این اسانامه که مشتمل بر ۵۴ ماده و بازده تبصره است جهت بررسی و تصویب کمیسیونهای مربوط تقدیم ساخت مقدس مجلس شورای ملی ایران بکنم.

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای معاون

وزارت دادگستری

رئیس- آقای پرتو فرمایشی دارید بفرمائید.

پرتو (معاون وزارت دادگستری)- با اجازه مقام است نمایندگان محترم بخوبی مسبوق هستند که تارباستانی کشور ما که روشنگر مجد و عظمت تاریخ افتخار ما است بعلت نداشتن مقررات کافی و نظامات بخصوص مورد تجاوز عده ای افراد سودجو قرار گرفته و نظامات خاصی هم برای جلوگیری از صدور غیر مجاز اشیاء عتیقه وجود نداشته است بمنظور رفع این نقیصه و برای حفظ این آثار وزارت دادگستری با همکاری وزارت فرهنگ و هنر مجازاتهای جدیدی که منطبق است با زمان تنظیم کرده که طی لایحه ای بعنوان ماده واحده الحاق ماده ۲۷ مکرر بقانون مجازات عمومی تقدیم مقام ریاست میشود و تقاضای تصویب آنرا دارد.

رئیس- به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۶- تقدیم يك فقره لایحه و يك فقره صورت ریز

دیون بوسیله آقای معاون وزارت دارائی

رئیس- آقای قوام صدري بفرمائید.

قوام صدري (معاون وزارت دارائی)- با اجازه مقام محترم ریاست در بند الف ماده ۲۴ قانون درباری ایران در مورد ثبت معاملات مربوط بشرکتها اصلاحاتی لازم آمده است که ضمن ماده واحده ای تقدیم مقام ریاست میشود و همچنین صورتی است از دیون سنوائی سازمان اصلاحات ارضی و تعاون روستائی که در بودجه سال جاری این دستگاه بتصویب رسیده است و باید بتصویب کمیسیون محترم بودجه برسد با اجازه تقدیم و تقاضای ارسال بکمیسیونهای مربوط را دارد.

رئیس- بکمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۷- گزارش شور دوم کمیسیون آموزش و پرورش

رایع بتشکیل وزارت علوم و آموزش عالی و

تصویب ماده ۱

رئیس- گزارش شور دوم تشکیل وزارت علوم و آموزش عالی مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

گزارش شور دوم از کمیسیون آموزش و پرورش

بمجلس شورای ملی

کمیسیون آموزش و پرورش در جلسه ۷ بهمن ماه ۱۳۴۶ بنا حضور آقای دکتر رهنما وزیر مشاور و خانم دکتر یارسای معاون وزارت آموزش و پرورش و آقای زاد معاون وزارت فرهنگ و هنر لایحه شماره ۶۲۶۳۲ - ۱۳۴۶/۹/۲۸ دولت راجع به تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی را که گزارش شورای آن شماره ۱۶۵ چاپ شده است با توجه به پیشنهادات برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد و شرح زیر بتصویب رسانید.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

ماده ۱- بموجب این قانون وزارت علوم و آموزش

عالی بمنظور انجام وظایف زیر تأسیس میگردد:

الف- تعیین هدفهای علمی و تحقیقاتی و آموزشی

ر تهیه و تنظیم برنامه های مربوط به علوم و پژوهشهای

علمی و آموزش عالی با توجه به نیازمندیهای کشور.

ب- تعیین خط مشی آموزشی کشور و تمرکز بر برنامه

ریزی در امر آموزش ملی و تنظیم طرحهای کلی و اساسی

آموزشی در کلیه سطوح و رشته های تعلیماتی و هم آهنگ

ساختن آنها با یکدیگر.

در مورد طرحهای مربوط بتعلیمات در سطوح ابتدائی

و متوسطه وزارت علوم و آموزش عالی هدف مذکور را با

همکاری وزارت آموزش و پرورش و در مورد طرحهای

مربوط بمسائل فرهنگ و هنر با همکاری وزارت فرهنگ

و هنر تأمین خواهد کرد.

پ- نظارت بر امور دانشگاهها و دانشکده ها و

مؤسسات آموزش عالی و صدور اجازه تأسیس یا توسعه

آنها و همچنین جلوگیری از ادامه فعالیت و بالغو اجازه

در صورت عدم رعایت مقررات بموجب آئین نامه.

در مورد تأسیس مؤسسات آموزش عالی هنری وزارت

علوم و آموزش عالی و وزارت فرهنگ و هنر با توجه

بمقتاد قانون شورای عالی فرهنگ و هنر و مفاد این قانون

ط - آئین نامه ای که پیشنهاد وزارت علوم و آموزش عالی و ارت فرهنگ و هنر تصویب هیئت وزیران خواهد بود عمل خواهند کرد. وزیر علوم و آموزش عالی عضو شورای عالی فرهنگ و هنر خواهد بود.

ت - تعیین خط مشی در مورد اعزام دانشجویان خارج از کشور و اداره امور مربوط به آنان در مراحل اعزام و تحصیل و بازگشت با همکاری وزارت امور خارجه و وزارت کار و امور اجتماعی.

ث - اهتمام در توسعه پژوهشهای علمی در سراسر کشور و تشویق و ارشاد پژوهشهای جمعی و فردی.

ج - بسط و توسعه و ترویج علوم و فنون در شئون مختلف کشور.

چ - ایجاد یا تجهیز و توسعه مراکز تحقیقاتی و علمی مورد نیاز و نظارت بر کلیه مراکز تحقیقاتی و علمی کشور.

ح - بررسی و هم آهنگ ساختن طرحهای تحقیقاتی وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و مراکز تحقیقاتی دانشگاهها و مؤسسات آموزش عالی و تجویز ادامه یا تعطیل برنامههای تحقیقاتی وابسته بدولت طرحهای تحقیقاتی طرحهایی است که هدف آنها بدست آوردن اطلاعات نو در زمینههای علوم و فنون است.

ماده ۴ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وظایف و اختیارات وزارت آموزش و پرورش در شورای مرکزی دانشگاهها و هیئت های امانت دانشگاهها یا دانشکدهها و مؤسسات آموزش عالی بوزیر علوم و آموزش عالی محول میگردد.

ماده ۵ - از تاریخ تصویب این قانون وظایف و اختیارات وزارت آموزش و پرورش در امور مربوط به دانش رایعالی و بخش تربیت دبیر هنر سرایعالی بوزارت علوم آموزش عالی تفویض میشود.

تبصره - هیئت وزیران مجاز است در صورتیکه لازم اندر طرف یکسال پس از تصویب این قانون اختیارات و وظایف وزارت آموزش و پرورش در مورد انستیتوهای تکنیک و هنرستانها را پس از تصویب کمیسیونهای مربوطه مجلسین بوزارت علوم و آموزش عالی واگذار کند.

ماده ۶ - از تاریخ تصویب این قانون وظایف و اختیارات وزارت آموزش و پرورش در مورد اداره امور نمایندگی ثابت ایران در یونسکو و امور بورسهای خارجی و روابط فرهنگی در سطح آموزش عالی به وزارت علوم و آموزش عالی تفویض میشود.

ماده ۷ - از تاریخ تصویب این قانون وظایف و اختیارات شورای عالی آموزش و پرورش در اموری که مربوط به ماده یک این قانون میشود و نیز رسیدگی به مدارک تحصیلی صادره از مؤسسات آموزش عالی خارجی و تعیین ارزش و تطبیق آنها با مراحل تحصیلی در ایران به وزارت علوم و آموزش عالی محول میشود.

تبصره ۱ - تعیین ضابطه های لازم در مورد رسیدگی به مدارک مذکور بعهده شورای عالی خواهد بود که طبق آئین نامه در وزارت علوم و آموزش عالی بدین منظور تشکیل خواهد شد.

تبصره ۲ - ضابطه های مربوط به ارزش مدارک تحصیلی مؤسسات آموزش هنری خارجی کماکان از طرف شورای عالی فرهنگ و هنر تعیین خواهد شد.

ماده ۸ - وزارت علوم و آموزش عالی مجاز است شوراها و مراکز مؤسساتی را که برای انجام هدفهای مشدرج در این قانون لازم باشد تشکیل دهد امور مالی و استخدامی مراکز و مؤسسات مزبور در صورت لزوم تابع مقررات خاصی خواهد بود که در اساسنامه آنها پیش بینی شده و تصویب کمیسیونهای دارائی و امور استخدام و سازمانهای اداری و کمیسیون مربوطه مجلسین رسیده باشد.

ماده ۹ - آن تعداد از مستخدمین وزارت آموزش و پرورش و آن مبلغ از بودجه و دارائی آن که لازمست در اجرای این قانون بوزارت علوم و آموزش عالی منتقل شود بوسیله وزارتخانه های مذکور تعیین و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰ - وزارت علوم و آموزش عالی مکلف است مقررات قانونی راجع به تأسیس شورای مرکزی دانشگاهها را با توجه بوظایف و هدفهای مشدرج در این

رئیس - ماده اول مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - بموجب این قانون وزارت علوم و آموزش

عالی بمنظور انجام وظائف زیر تأسیس میگردد:

الف - تعیین هدفهای علمی و تحقیقاتی و آموزشی

و تهیه و تنظیم برنامه‌های مربوط به علوم و پژوهشهای علمی و آموزش عالی با توجه به نیازمندیهای کشور.

ب - تعیین خط مشی آموزشی کشور و تمرکز

برنامه‌ریزی در امر آموزش ملی و تنظیم طرحهای کلی و

اساسی آموزشی در کلیه سطوح و رشته‌های تعلیماتی و هم‌آهنگ ساختن آنها با یکدیگر.

در مورد طرحهای مربوط به تعلیمات در سطوح

ابتدائی و متوسطه وزارت علوم و آموزش عالی هدف مذکور

را با همکاری وزارت آموزش و پرورش و در مورد طرحهای

مربوط بمسائل فرهنگ و هنر با همکاری وزارت فرهنگ و

هنر تأمین خواهد کرد.

پ - نظارت بر امور دانشگاهها و دانشکده‌ها و

مؤسسات آموزش عالی و صدور اجازه تأسیس یا توسعه

آنها و همچنین جلوگیری از ادامه فعالیت و یا لغو اجازه

در صورت عدم رعایت مقررات بموجب آئین‌نامه.

در مورد تأسیس مؤسسات آموزش عالی هنری

وزارت علوم و آموزش عالی و وزارت فرهنگ و هنر با

توجه بمقتضای قانون شورای عالی فرهنگ و هنر و مفاد این

قانون طبق آئین‌نامه ای که به پیشنهاد وزارت علوم و

آموزش عالی و وزارت فرهنگ و هنر بتصویب هیئت

وزیران خواهد رسید عمل خواهند کرد. وزیر علوم و

آموزش عالی عضو شورای عالی فرهنگ و هنر خواهد بود.

ت - تعیین خط‌مشی کلی در مورد اعزام دانشجویان

بخارج از کشور و اداره امور مربوط به آنان در مراحل

اعزام و تحصیل و بازگشت با همکاری وزارت امور خارجه

و وزارت کار و امور اجتماعی.

ث - اهتمام در توسعه پژوهشهای علمی در سراسر

کشور و تشویق و ارشاد پژوهشهای جمعی و فردی.

ج - بسط و توسعه و ترویج علوم و فنون در شئون

مختلف کشور.

چ - ایجاد یا تجهیز و توسعه مراکز تحقیقاتی و

قانون. و در تجدیدنظر قرار دهند و برای تصویب کمیسیونهای

مربوط به مجلس تقدیم کنند.

مصوبات کمیسیونهای مذکور تا تصویب نهائی مجلسین

قابل اجرا خواهد بود.

ماده ۹ - آئین‌نامه‌های لازم برای اجرای این قانون

بوسیله وزارت علوم و آموزش عالی تهیه و بتصویب هیئت

وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۰ - وزارت علوم و آموزش عالی مکلف است

سازمان لازم را برای انجام وظایف محوله براساس تبصره

۲ ماده ۸ لایحه قانونی استخدام کشوری مصوب ۳۱ خرداد

ماه ۱۳۴۵ تهیه کند.

مخبر کمیسیون آموزش و پرورش - موسوی ماکوئی

گزارش شور دوم از کمیسیون دارائی به مجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۹۹ بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور

آقای دکتر رهنما وزیر مشاور و آقای قوام‌صدری معاون

وزارت دارائی لایحه راجع به تأسیس وزارت علوم و آموزش

عالی را برای شور دوم مطرح نموده و مواد مربوط را مورد

رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون آموزش و پرورش

را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی

گزارش شور دوم از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای

اداری به مجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در

جلسه ۹۹ بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور آقای دکتر رهنما وزیر

مشاور لایحه راجع به تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی

را برای شور دوم مطرح نمود و مواد مربوط را مورد

رسیدگی قرار داد و گزارش کمیسیون آموزش و پرورش

را در این مورد تأیید و تصویب کرد.

اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دهبیم

ع ی - مورد نیاز و نظارت بر کلیه مراکز تحقیقاتی و ع ی کشور .

ح - بررسی و هم آهنگ ساختن طرحهای نه یقانی وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و مراکز نه یقانی دانشگاهها و مؤسسات آموزشی عالی و تجویز اد ویا تعطیل برنامه های تحقیقاتی وابسته بدولت طرحهای نه یقانی طرحهایی است که هدف آنها بدست آوردن اطلاعات نو در زمینه های علوم و فنون است .

رئیس - درمادام اول نظری نیست ؟ (اظهاری نشد)
بعاده اول رأی میگیریم خواهها و آقایانیکه موافقند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد .

۸- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای

وزیر آموزش و پرورش

رئیس - آقای دکتر هدایتی فرمایشی دارید بفرمائید .
دکتر هدایتی (وزیر آموزش و پرورش) - بطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند از پنج سال قبل اجرای یکی از اصول انقلاب شاه و مردم یعنی اصل سپاه دانش موجب شد که جنبشی در زمینه تعلیم و تربیت مخصوصاً در سطح روستا بوجود آید و موجب تحسین همه جهانیان گردید (صحیح است) استحضار دارید که در نتیجه اجرای این اصل که از ابتکارات خاص شاهنشاه ما بود نیروی کار دهها هزار نفر از برادران روستائی ما برای نوسازی رهبری و هدایت شدند نتیجه آن این است که امروز ملاحظه میفرمائید که سرلوحه تمام مطبوعات دنیا و سخن محافل فرهنگی در سراسر جهان آن چیزی است که به معجزه ایران و معجزه سپاه دانش ایران تلقی گردد . ه است بنده با تجدید خاطره خدمات این جوانان ارزنده که امروز تعداد ۳۵ هزار نفر بروستاهای مارفته اند و امروز نزدیک به هزار نفر از آنها مشغول انجام این وظیفه ملی هستند و با تجدید خاطره خدمات آنها که عبارتست از ساختن هزاران مدرسه و صدها مسجد و صد ها یک و درمگاه و ۵۵ هزار کیلومتر راه فرعی و از این قبیل خدمات اجتماعی (مهندس صائبی - و ارزنده) و بقول جناب آقای مهندس صائبی و خدمات ارزنده در کنسار

فعالیتهای آموزشی بسیار ارزنده تر نمونه ای است که جوانان ما برای پایه گذاری يك خدمت بزرگ بشری و برای سر مشق جوانان دنیا داده اند اکنون خاطر محترم نمایندگان مستحضر است که در اجرای یکی دیگر از اصول انقلاب حقوق مساوی برای زنان و مردان در ایران برقرار شده و در همه شرایط زنان هم مانند مردان برای اجرای تمام وظایف مقدسی که در این دوره سازندگی بهمه گرفته اند آمادگی خود را اعلام فرمودند (صحیح است) و در نتیجه بفرمان شاهنشاه آریامهر برای انجام این وظیفه مقدس ملی یعنی تعلیم و تربیت زنان کشور نیز آمادگی خود را اعلام کردند (بانو جهانبانی - صحیح است) بنده با کسب اجازه از مقام محترم ریاست وساحت مقدس مجلس شورای ملی بانهایت احترام اینک لایحه خدمات فرهنگی و اجتماعی بانوان را تقدیم میکنم (احسنت ، احسنت) .

رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود .

۹ - تقدیم سه فقره لایحه بوسیله آقای معاون

وزارت امور خارجه

رئیس - آقای امیر تیمور بفرمائید .
امیر تیمور (معاون وزارت امور خارجه) - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی باستحضار آقایان نمایندگان محترم میرسانم (نمایندگان - بانوان را هم بفرمائید) بله بانوان و آقایان نمایندگان محترم استحضار دارند که بنده چون دفعه اولی است که در این مجلس محترم صحبت میکنم امیدوارم که سهوی بنده را که ناشی از جهل بنده است بافضل خود ببخشایند . یکی از اهداف و اصول سیاسی دولت شاهنشاهی بسط و توسعه مناسبات دوستانه با جمیع کشورهایی است که با دولت شاهنشاهی روابط خشنه دارند در اجرای این هدف و وصول باین مقصود این طور تشخیص داده شده است که گسترش مناسبات فرهنگی و آشنائی ملل بخصوصیات روحی یکدیگر و درك عمیق تمدن و معنوی در زمینه های فرهنگی و هنری و فنی و طور کلی آنچه که بآن فرهنگ ملل اطلاق میشود میتواند كمك مؤثری به تشدید روابط دوستانه و ترید روابط بین المللی بکند با این توضیحات مختصر است که اجازه میخواهم سه لایحه مربوط بقراردادهای روابط فرهنگی بین دولت

شاهنشاهی ایران و بلغارستان و رومانی و عربستان سعودی
۱. ساخت مقدس مجلس شورای ملی تقدیم کنم (احسن)
رئیس - به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود.
۱۰ - ادامه مذاکره و تصویب گزارش شور دوم
کمیسیون آموزش و پرورش راجع به تشکیل وزارت
علوم و آموزش عالی و ارسال به مجلس سنا
رئیس - ماده دوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - از تاریخ تصویب این قانون کلیه وظایف
و اختیارات وزارت آموزش و پرورش در شورای مرکزی
دانشگاهها و هیئت های امانت دانشگاهها یا دانشکده ها
و مؤسسات آموزش عالی بوزیر علوم و آموزش عالی
محول میگردد.

رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانی که موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
شد. ماده سوم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - از تاریخ تصویب این قانون وظایف و
اختیارات وزارت آموزش و پرورش در امور مربوط
به دانشسراهای و بخش تربیت دبیر هنر سراهای عالی بوزارت
علوم و آموزش عالی تفویض میشود.

تبصره - هیئت وزیران مجاز است در صورتیکه
لازم باشد طرف یکسال پس از تصویب این قانون اختیارات
بوظایف وزارت آموزش و پرورش در مورد انستیتوهای
تکنولوژیک و هنرستانها را پس از تصویب کمیسیونهای
مربوط مجلسین بوزارت علوم و آموزش عالی واگذار کند.

رئیس - در ماده سوم نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
ماده ۴ - رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت
خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
شد. ماده چهارم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - از تاریخ تصویب این قانون وظایف و

اختیارات وزارت آموزش و پرورش در مورد اداره امور
نمایندگی ثابت ایران در یونسکو و امور بورسهای خارجی
و روابط فرهنگی در سطح آ. و یش عالی بوزارت علوم و
آموزش عالی تفویض میشود.

رئیس - در ماده چهارم نظری نیست؟ (اظهاری
نشد) ماده چهارم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه
موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
تصویب شد. ماده پنجم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - از تاریخ تصویب این قانون وظایف و
اختیارات شورای عالی آموزش و پرورش در اموری که مربوط
به ماده یک این قانون میشود نیز رسیدگی به مدارک تحصیلی
صادر از مؤسسات آموزش عالی خارجی و تعیین ارزش و تطبیق
آنها بامراحل تحصیلی در ایران بوزارت علوم و آموزش عالی
محول میشود.

تبصره ۱ - تعیین ضابطه های لازم در مورد رسیدگی
به مدارک مذکور بعهده شورائی خواهد بود که طبق آئین
نامه در وزارت علوم و آموزش عالی بدین منظور تشکیل
خواهد شد.

تبصره ۲ - ضابطه های مربوط به ارزش مدارک
تحصیلی مؤسسات آموزش هنری خارجی کماکان از طرف
شورای عالی فرهنگ و هنر تعیین خواهد شد.

رئیس - آقای موسوی ماکوئی بفرمایند.
موسوی ماکوئی (مخبر کمیسیون آموزش و
پرورش) - استباهی در چاپ شده است یعنی در تبصره اول
این ماده آخر سطر اول و اول سطر دوم «طبق آئین نامه»
زائد است.

رئیس - اصلاح شده است. آقای فخر طباطبائی
بفرمایند.

فخر طباطبائی - عرض کنم بنده در اصل مطلب که
تعیین ارزش مراحل تحصیلی با وزارت علوم باشد موافق
هستم زیرا وزارت آموزش و پرورش در این مورد طرف
سایان نتوانست وظیفه اجتماعی خودش را انجام بدهد و
مدنی طول میکشد تا ارزش تحصیلی کسی تصویب بشود و
جریانی دارد که محتاج به توضیح نیست و بنده مصدع
آقایان نمیشوم ولی چیزی که هست اینجا در ذیل ماده ۵

مجید موسوی - بنده در کمیسیون هم که جناب آقای فخر طباطبائی حضور داشتند عرض کردم مطلب مخصوص و مربوط به این تهر آئین نامه است که با اصطلاح تعیین ضابطه می‌دهد و از نظر اینکه تحصیلات بك فارغ التحصیل بسا معیارهای موجود مملکتی در چه درجه و درجه سطحی قرار می‌گیرد، بنظر بنده قید آئین نامه در اینجا ضروری است از این نقطه نظر که فقط آئین نامه قید اجرای خود قانون را ندارد، آئین نامه محتوی ضوابطی است که آن ضوابط تعیین می‌کند که تحصیلات فرضا ایرانی معین در کشور اثرش و یا در کشور امریکا با معیار و استانداردهای ایران در چه سطحی قرار می‌گیرد و از این نقطه نظر بنده متقدم که در این قسمت قید آئین نامه باید بشود.

رئیس - آقای موسوی ما کوئی بفرامائید.

موسوی ماکوئی (مخبر کمیسیون آموزش و پرورش) - جناب آقای فخر طباطبائی مطلبی فرمودند که صحیح است و انصاف ایجاب می‌کند که حقیقت را بعرض همکاران محترم برسانم، درست است که جوانان ما که در آمریکا و اروپا تحصیل می‌کردند و فارغ التحصیل میشدند و می‌آمدند به ایران تعیین ارزش تحصیلی آنها زیاد طول میکشید ولی تقصیر با وزارت آموزش و پرورش و شورای عالی آموزش و پرورش نبود، چون شخصیت‌هایی که عضو شورای عالی آموزش و پرورش هستند بجهت مختلف، وزیر آموزش و پرورش وقت، يك نفر معتمد جامع الشرائط يك نفر رئیس دبیرستان، يك نفر دبیر دبیرستان، يك آموزگار دبستان و از این قبیل افراد افتخار عضویت شورای عالی آموزش و پرورش را داشتند و مدارك تحصیلی میرفت بیکی از این کمیسیونها و این کمیسیونها بود که رسیدگی می‌کردند و همین کمیسیونها بود که باعث تأخیر تصویب اینها میشدند و شاید ماهها طول میکشید و آن کمیسیونها تشکیل نمیشدند، اما وقتی که کمیسیونها تشکیل میشد و رسیدگی می‌کردند میرفت شورای عالی آموزش و پرورش و آنجا تصمیم نهائی میگرفتند و شاه بیت کلام همان شورست برای اینکه در وزارت علوم آموزش عالی هم افراد و اشخاص کمیسیونها که اظهار نظر

نصرت بك نوشته شده است تعیین ضابطه‌های لازم در مورد رسیدگی الی آخر طبق آئین نامه آن، طبق آئین نامه دوم را که جناب آقای موسوی ماکوئی اصلاح کردند با زارت آموزش و پرورش باشد (موسوی ماکوئی - طبق آئین نامه اول حذف شده است) بنده اصلاً این تهر را اند میدانم و دلیلش را هم خدمت نمایندگان محترم عرض میکنم در ماده ۹ این لایحه بطور کلی نوشته شده است که آئین نامه‌های لازم برای اجرای این قانون بوسیله وزارت علوم و آموزش عالی تهیه و تصویب هیئت وزیران و مرسد باوجود ماده ۹ و باوجود اصل ماده ۵ که میگوید تعیین ارزش و تطبیق آنها در اختیار وزارت علوم است بنابر این آئین نامه را مطابق ماده ۹ وزارت علوم مینویسد و ضوابط را تعیین میکند تهرهای مستقل برای تعیین ضوابط بنظر بنده دیگر ضرورتی نداشته است که اینجا نوشته‌اند تعیین ضابطه‌های لازم را بموجب آئین نامه‌ای که شورا تعیین میکند و بموجب آئین نامه‌ای که وزارت علوم مینویسد تعیین میکند این آئین نامه‌هایی که در ماده ۹ مذکور است آئین نامه يك ماده نیست آئین نامه يك تك مواد مربوط باین لایحه است پس ماده هم یکی از مواد این لایحه است (دکتر یزدان پناه - جناب آقای فخر طباطبائی در تهر مرجع رسیدگی را قانون گذار تعیین میکند) اصل ماده را بنده قرائت میکنم «از تاریخ تصویب این قانون وظایف و اختیارات شورای عالی آموزش و پرورش در امری که مربوط به ماده يك قانون میشود و نیز رسیدگی بعد از ك اصلی... الی آخر با وزارت علوم است» پس وقتی که رسیدگی و تعیین ارزش با وزارت علوم است و در ماده ۹ نوشته شده است که... آئین نامه‌های لازم را وزارت علوم تهیه میکند در همان آئین نامه ضوابط را می‌گذارد باین تهر بك بنظر بنده ضرورتی نداشته، منظور بنده توضیح بود، رد یا قبولش بسته بنظر آقایان است، اگر موافق فرمودید پیشنهاد حذف هم ممکن است داد که تهر ۵ حذف شود و هیچ لفظه‌ای هم باین لایحه وارد نیاید چون ماده ۹ آئین نامه را در اختیار آنها گذاشته است.

رئیس - آقای مجید موسوی بفرامائید.

رئیس - نسبت بماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
 بماده ۷ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند
 میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸
 قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - وزارت علوم و آموزش عالی مکلف است
 مقررات قانونی راجع بتأسیس شورای مرکزی دانشگاهها
 را با توجه بوظایف و هدفهای مندرج در این قانون مورد
 تجدید نظر قرار دهد و برای تصویب کمیسیونهای مربوط
 بمجلس تقدیم کند.

مصوبات کمیسیونهای مذکور تا تصویب نهائی
 مجلسین قابل اجرا خواهد بود.

رئیس - نسبت بماده ۸ نظری نیست؟ (اظهاری نشد)
 بماده ۸ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت
 خواهند میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
 شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - آئین نامه های لازم برای اجرای قانون
 بوسیله وزارت علوم و آموزش عالی تهیه و بتصویب هیأت وزیران
 خواهد رسید.

رئیس - نسبت به ماده ۹ نظری نیست؟ (اظهاری
 نشد) بماده ۹ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه
 موافقت خواهند میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
 تصویب شد. ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - وزارت علوم و آموزش عالی مکلف است
 سازمان لازم را برای انجام وظایف محوله بر اساس تبصره ۳
 ماده ۸ لایحه قانونی استخدام کشوری مصوب ۳۱ خردادماه
 ۱۳۴۵ تهیه کند.

رئیس - در ماده ۱۰ نظری نیست؟ (اظهاری
 نشد) بماده ۱۰ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه
 موافقت خواهند میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند)
 تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای ابوزر تشریف
 بیاورید.

خواهند کرد دست آخر بیک مرجع آخری که مرجع
 نونی آنجا خواهد بود میرود آنجا و تصویب میشود این
 است که جناب آقای فخر طباطبائی این لازم و ضروری
 است علی الخصوص وزارت علوم فکری دیگری کرده
 تا بجهای درست میکند که ارزش تحصیلی و وضع
 تحصیلات در تمام دانشگاههای کشورهای اروپا و آمریکا
 در آن منعکس میشود و دیگر اشکالی نخواهد داشت.

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرماید.

دکتر دادفر - بنده عرض ندارم.

رئیس - نظر دیگری در ماده ۸ نیست؟ (اظهاری نشد)
 آقای فخر طباطبائی جناب عالی سدر پیشنهاد خودتان
 بانی هستید.

فخر طباطبائی - بنده پیشنهادی ندارم.

رئیس - بنا بر این نسبت بماده پنجم رأی میگیریم
 خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند میکنند قیام فرمایند
 (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - وزارت علوم و آموزش عالی مجاز است
 شوراها و مراکز و مؤسساتی را که برای انجام هدفهای
 مندرج در این قانون لازم باشد تشکیل دهد امور مالی و
 استخدامی مراکز و مؤسسات مزبور در صورت لزوم تابع
 مقررات خاصی خواهد بود که در اساسنامه آنها پیش بینی
 شده و بتصویب کمیسیونهای دارائی و امور استخدام و
 سازمانهای اداری و کمیسیون مربوط مجلسین رسیده باشد.

رئیس - نسبت به ماده ۶ نظری نیست؟ (اظهاری
 نشد) بماده ۶ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت
 خواهند میکنند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب
 شد. ماده ۷ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - آن تعداد از مستخدمین وزارت آموزش و
 پرورش و آن مبلغ از بودجه و دارائی آن که لازمست در
 اجرای این قانون بوزارت علوم و آموزش عالی منتقل شود
 بوسیله زارخانه های مذکور تعیین و بتصویب هیأت وزیران
 خواهد رسید.

ابود - قانون تشکیل وزارت علوم و آموزش عالی
 بشرطی که ملاحظه فرموده اید از تصویب مجلس شورای
 ملی گذشت با تأیید فرمایش یکی از همکاران باینکه تنظیم
 تدوین آن نیز مدتی بطول انجامید معیناً بنظر فراکسیون
 ارلمانی حزب مردم آنطوری که باید و شاید وافی و کافی بمقصود
 میباشد پیشنهاداتی هم که از طرف احزاب اقلیت داده شد متأسفانه
 کمتر مورد توجه قرار گرفت تا جائیکه حتی نام وزارتخانه
 که دانش و پژوهش یعنی ازدوواژه شیرین ویر معنی یاری
 بشهاد شده بود مورد پذیرش واقع نشد بهر حال قبل از
 آنکه وارد مطالب خود بشوم ضروری میدانم نکته مهمی
 را تذکر بدهم مجلس بیست و دوم بعقیده بنده یکی از ادوار
 خوب تقنینیه ایران میباشد زیرا در همین مدت کوتاهی که
 از عمر مجلس میگذرد نمایندگان محترم نشان داده اند
 که ناچه اندازه بوظیفه خطیر نمایندگی علاقمند بوده و
 ناچه اندازه بسعادت و پیشرفت مملکت و حسن وظیفه شناسی
 متقدم هستند ملاحظه میفرمائید برای يك
 قانون ده ماده این وزارتخانه متجاوز از صد
 پیشنهاد اصلاحی از حزب اکثریت و اقلیت تسلیم همینطور
 نسبت به لوایح دیگر که بحث و مذاقه و بررسی دقیق و کامل
 شعار و دثار نمایندگان ملت میباشد آنچه مسلم است احزاب
 سه گانه که در این مجلس صف آرایی دارند در يك اصل
 اساسی یعنی عظمت شاهنشاهی سعادت و رفاه ملت و تأیید و تصویب
 قوانین مفید و مؤثر و آنچه که در خیر و صلاح مملکت و ملت
 هتفق الرأی بوده و اکثریت و اقلیتی وجود ندارد کما اینکه
 لوایحی که به ابتکار افکار عالی شاهنشاه آریامهر تدوین
 و به اس تقدیم میگردد بالاتفاق مورد تصویب نمایندگان
 احزاب سه گانه قرار میگیرد از این مقدمه نتیجه میگیرم
 تذکراتی که از طرف نمایندگان محترم به آقایان
 وزیران داده میشود از روی منتهای بی غرضی و نتیجه کاردانی
 و نجه و بالاخص بکمر زحمت و کوشش میباشد که
 آقایان نمایندگان در رشته مربوط بخود متحمل و امروز
 صراحتاً میخواهند که دولت از راهنماییهای آنها بنفع
 احسر بنفع دستگاهها و مردم بهره برداری نمایند
 بشاید بن شما آقای دکتر هنما که امروز در رأس یکی از
 حیا رین وزارتخانه ها قرار گرفته اید و دارای تحصیلات

عالیه بوده و در نقاط مختلف دنیا مأوریت داشته و بقول
 خود مدتی هم استاد دانشگاه بوده اند باید با گوش شنوا و
 دین بصیرت و با حوصله و متانت خاص که از خصائص ذاتی
 هر فرد عاقلی میباشد به انتقادات و تذکراتی که داده میشود
 توجه کامل بفرمائید و آنها را برای خود و همکارانشان بسیار
 ارزنده بدانند ، آن روز که شمه ای از تار بنجیه فرهنگ
 ایران بیان میفرمودند ، متأسفانه به پایه گذاری فرهنگ
 جدید ایران و تحول عظیمی که بر مبنای آن در کشور ما
 ایجاد گردیده اشاره ای نفرمودید صرف نظر از اینکه کشور
 ما در ادوار گذشته پیوسته کانون علم و هنر و مرکز تجمع
 دانشمندان و بزرگان بوده و اکنون بعد از
 هزار و چند صد سال هنوز هم نام دانشگاه کندی
 شاپور اهواز ورد زبانه ها میباشد دربار سلاطین
 ایران مرکز تجمع ادبا و دانشمندان و هنرمندان بوده و
 این مغزهای متفکری که امروز از تمام دنیا بسوی ممالک
 راقیه عازم هستند در ایران بعلت توجهی که شهر یاران
 ایران زمین بدانش و دانشمندان داشته بزرگان و فقها و
 نویسندگان از اقصای نقاط جهان بسوی ایران روی می آوردند
 و از تسهیلات فراوانی که برای پیشرفت اندیشه های آنان
 ایجاد میشد متمتع میگرددند نام دانشمندی چون
 محمد بن کرایی را زیابور بجان بیرونی عمر خیام نیشابوری
 بوعلی سینا مانند گوهری در رخشان در تاریخ باستانی برای
 همیشه ثبت گردیده و در این قرن اتم نیز اکنون از مطالعات
 و بررسیهای آنان استفاده میشود اگر در مدت زمانی این چراغ
 دانش و فضیلت خاموش شد اعلیحضرت رضاشاه کبیر با افکار
 خارق العاده و اندیشه های تابناک خود بنیان فرهنگ جدید
 ایران را بنحو استواری پایه گذاری فرمودند در همان موقع
 بنابر آماري که خودتان در اینجا قرائت کردید تعداد
 مدارس ابتدائی متوسطه شاید به صد عدد هم نمیرسید و
 تحصیلات عالی وجود نداشت و فرستادن محصل و باب
 مواصلات و ارتباطات با دنیای خارج جرم محسوب میشد
 حتی فرنگه ها را چوب میزدند به امر آن شاهنشاه بزرگ
 از سالهای ۱۳۰۷ به بعد همه ساله صد نفر محصل به اروپا
 اعزام گردید که اگر گردانند کان امروز مملکت همه
 شاگردانی هستند که به امر رضاشاه کبیر تحصیلات خود را

در دیار خارج خانه داده و برای خدمتگزاری بشکوه
خو معاودت نمودند جناب آقای مهندس ریاض ریاست
مجلس شورای ملی جنابان آقای مهندس
شرع امامی دکتر اقبال و نظایر اینها از همان قافله
معه بنی هستند که امروز مشاغل حساس را عهده دار هستند
همه طور تأسیس دانشگاه تهران که امروز بنام دانشگاه
مادر امید می شود از ابتکارات آن فائده توانا می باشد در اینجا
وظیفه دارم که درود بی پایان خود و عموم نمایندگان ملت
را تشویق و تادیه شاد آن نابغه بزرگ نمایم (صحیح است)
خداوند بزرگ را سپاسگزاریم که فرزندان برومند آن شهریار
توانا یعنی شاهنشاه آریامهر ترویج علم و دانش و تشویق و
ترغیب دانشمندان و هنرمندان را از بدو زمانداری در سر لوحه
املاجات اساسی کشور قرار داده و در اجرای مقصود فداکار بهای
سیار ارزنده را متحمل شده اند و این مطلبی بسیار با
اهمیتی بود که امروز فراموش فرمودید که از فرهنگ
جدید ایران یادآوری فرمائید اما وزارتخانه شما اگر
حقیقتاً دنبال تحقیقات و تفحصات علمی بروید و بقول خودتان
بسیاست و خط مشی علمی برای کشور تعیین نماید موفقیت
پیدا خواهد کرد ولی چنانچه دنبال معاون مدیر کل
سازی و ایجاد اداره روابط عمومی و تبلیغات و تشریفات
بروند نه تنها نتیجه مفیدی عایدتان نخواهد شد بلکه آنچه
که در حال حاضر هم داریم لطمه فراوانی وارد خواهید
ساخت فراموش نکنید که واحدهای وابسته به شما
دانشگاهها و انستیتوهای تحقیقاتی و مجامع علمی می باشند
در غالب نقاط دنیا دانشگاهها و مؤسسات تحقیقاتی
کمتر از دستگاهی تبعیت دارند چون خودشان مرکز تبعات
پیشرفته علمی هستند نظارت وزارت آموزش عالی در
دانشگاهها و مراکز تحقیقاتی تا حدود تعیین خط مشی و
کمک به بشفرت کار ضروری به نظر میرسد ولی چنانچه
خواهید ای پیشرفت علم و دانش محدودهای قائل شوید
بالنگلات راوانی مواجه خواهید شد وظیفه شما تشکیل
مراکز تحقیقاتی و احترام به دانشمندان و محققین و ایجاد
محیط مناسب برای آنها می باشد تا چند سال قبل دانشگاههای
ما فقط برای آموزش بود و موضوع تحقیقات و
تعمان علمی مطرح نبود تا آنکه به امر رهبر عالیقدر

ایران شاهنشاه آریامهر بر دانشگاهها موظف شدند که بدنبال
تحقیقات بروند مسأله تحقیقات استادان بقدری حائز اهمیت
است که در اینجا نمونه ای از آن را بر عرض میرسانم
در دانشگاه توپینگن در آلمان غربی که یکی از دانشگاههای
بزرگ آلمان است و قریب بیست هزار نفر شاگرد دارد، در
آنجا رئیس دانشگاه را برای یکسال انتخاب میکنند بنده
وقتی از مقامات دانشگاهی سؤال کردم چرا رئیس را فقط برای
یکسال انتخاب میکنند چون او تا خودش را بشناسد
وقت سپری میشود، بمن گفتند آنچه برای ما اهمیت
دارد مسئله تحقیق استاد است که اگر يك استادی يكسال
از کرسی اش عقب بیفتد کشور ما ضرر میکند و ملاحظه
میفرمائید در دستگاههای علمی مقامات اداری چقدر
بی ارزش است و تحقیق استادان چقدر با اهمیت است،
تا آنجائی که اطلاع دارم دانشگاه بهلوی شیراز بنا باراده
شاهنشاه و کاردانی و درایت جناب آقای علم رئیس دانشگاه
رشته های تحقیقاتی را دنبال نموده و با دانشگاههای معتبر
کشورهای مترقی ارتباطاتی برقرار نموده است، و باید
به همین ترتیب سایر دانشگاهها دنبال تحسینات و تحقیقات
بروند و نتایج حاصله را با اطلاع تمام جهانیان برسانند،
مسئله تأسیس دانشگاه باید توأم با نیازمندیهای کشور
باشد باعتبار من ایجاد دانشگاه از يك کارخانه بایک
مرکز صنعتی مشکل تر است، زیرا تأمین زمین و مقداری
پول که این روزها متداول شده که هر شهری از دولت
دانشگاه میخواهد دانشگاه بوجود نیاید، تأمین کادر
علمی و بالاخره وجوب و ضرورت دانشگاهها باید مورد
توجه قرار بگیرد، ملاحظه فرمائید در شماره دوشنبه ۱۵
دیماه روزنامه اطلاعات در قسمت انتقاد مقاله تحت عنوان
تراژدی لیسانس درج گردیده خلاصه آن این است که يك
بانوئی که در رشته اقتصاد لیسانس گرفته ۱۹۸ روز است
برای ارجاع کاری به تمام دستگاههای دولتی و ملی مراجعه
کرده و هنوز سرگردان می باشد باید قدرت جذب مملکت
را برای حصول دانشگاهها در نظر گرفت و وزارت علوم

و آموزش عالی نظارت دقیق نماید که رشته‌هایی که مورد
۱- نیاز مملکت میباشد توسعه پیدا نماید و مجبیل پذیرد
و اگر کردانی جوانان پس از طی ۱۶ سال تحصیل مانند
با، بی که آن اشاره شد موجب یأس و عدم گسترش دانش
می گردد اما در باب مشکلات پذیرش دانشجو در دانشگاهها
که اینقدر داد و فریاد میشود باید یادآوری نمایم که
در به دانشگاه و تحصیل در آنجا شرایطی میخواهد
هنگامیکه با مقامات دانشگاهی يك کشور مترقی
مذاکره میکردم اظهار کردم سطح معلومات متوسطه در
کشور شما پایین است ولی برنامه‌های دانشگاهی شما
فوق‌العاده سنگین است اگر میخواهید محصلین موفقیت
بیشتری بدست آورند باید توجه بیشتری در برنامه‌های
مدارس متوسطه بشود جواباً اظهار داشتند که مانده آما دکی
داریم که تمام محصلین مدارس متوسطه را در دانشگاه
پذیریم و نه علاقه‌دهستیم تحصیل در دانشگاه متضمن شرایط
سنگینی است، استعداد میخواهد، شرایط اخلاقی
و سرمایه لازم دارد به اضافه اگر تمام محصلین کشور
لیسانسه و دکترا بشوند انجام خدمات عادی را چه کسانی
باید عهده‌دار شوند به این ترتیب در توسعه دانشگاههای
موجود و ایجاد دانشگاههای جدید باید نیازمندیهای
مملکت را در نظر گرفت و دانشگاههایی نظیر دانشگاه صنعتی
آرمانگر که افرادی مفید و از خود ساخته بیرون خواهد داد
ایجاد کرد، ان شاء الله همین مشکلی که تمام نمایندگان محترم
با آن مواجه هستند وجود تعداد زیادی دیپلمه بیگرمی باشد که
مردم برای ارجاع بدستگاههای دولتی هجوم می‌آورند
يك فرد کشاورز یا صنعتگر پس از اینکه دیپلمه شد
دیگر در الحرفه خانوادگی خود نمیرود چون این کار
اهمیت خیلی ندارد برای رفع این مشکل باید تحصیلات
زادتر به مشاغل و حرفه‌ها تنمیم داد، ملاحظه فرمائید
يك بنا روزانه ۴۰۰۰ ریال و ماهیانه ۱۲۰۰۰ ریال برابر يك
میلیار که آرمند در غالباً فاسد سواد فارسی میباشد همینطور
يك راننده، مکانیسین، متصدیان تعمیرگاههای موتوری
و سایر اکتربکی، نقاش، خواربار فروش، نانوایان،
صابون و لایحه برای پیشه و ران که همه دارای درآمد
خوبی هستند ضابطه تحصیلی در بین نیست وزارت کار و

شهردارها باید برای این کار مقرراتی وضع نمایند که در
آینده متصدیان حرف و پیشه و ران بتناسب رشته و اهمیت
کار خود دارای مدارك تحصیلی باشند آنوقت دارندگان
مدارك متوسطه به اهمیت حرفه خانوادگی خود و بف و
دیگر دنبال میزهای اداری نخواهند رفت موضوع دیگر
باید کتاب خواندن و مطالعه را در این مملکت رایج و
متداول کرد در غالباً از کشورهای مترقی حتی برای اطفال هم
کتابخانه دارند یعنی از همان اوان کودکی بجه رابطه مطالعه و
قرائت عادت میدهند شما ببینید کتابخانه‌های عمومی کشور
ما چقدر است (دکتر رهنورد): در تهران هم کتابخانه‌هایی
داریم (دروزی) که تعداد این مراکز مطالعاتی بر کاباره‌ها و مراکز
تفریح فزونی پیدا کرد آنوقت آموزش و پرورش مملکت
بیشترت واقعی حاصل خواهد کرد و با تنوع و فراوانی که
هم میهنان ما دارند کشور ما دارای مخترعین و مکتشفین
فراوانی خواهد گردید آقای دکتر رهنما اگر دستگاه شما
مرکز تجمع دانشمندان و محققین و يك مرکز تحقیقی
بررسیهای علمی شود مسلماً وزارت علوم و آموزش عالی
بمفهوم تحقیقی واقفیت پیدا خواهد کرد حزب مترقی
مردم معتقد است که باید با تمام امکانات دانشمندان و
استادان را بتحقیق و تتبع در علوم تشویق و حوائج مادی و
معنوی آنان را بنحویکامل تأمین کرد مقام يك استاد و
محقق در دستگاه دولت و در دستگاه ملت آنچنان ممتاز
و ارجمند باشد که هرگز این شخصیت‌های با ارزش در فکر
مقام دیگری نباشند.

پیکار و مبارزه بایسواد که مشعل فروزان آن با ابتکار و
هم عالی شاهنشاه عالیقدر ایران برافروخته شد و موجب
مباهات و سرافرازی ایرانیان در تمام کشورهای جهان
گردید باشد ادامه یافته و ریشه آن از بن کنده بشود.
تحصیلات ابتدائی در مراحل معین و مناطق مختلف بصورت
اجباری در آید تحصیلات متوسطه متناسب با نیازمندیهای
کشور مخصوصاً در رشته‌های حرفه‌ای گسترش پیدا نماید
به قسمی که يك فرد دیپلمه مانند امروز دنبال میزهای
اداری نرود بخش‌های خصوصی، تحقیقاتی باید مورد تشویق
و استفاده قرار بگیرد آموزشگاهها و مدارسی که بمنظور
سودجویی و بازرگانی تشکیل شده تعطیل گردد و هر يك

از دانشگاهها موظف به تحقیقات در يك يا چند رشته علمی بشوند و خلاصه کشور ما مانند گذشته کانون درخشان علم و هنر گردد.

از حوصله‌ای که نمایندگان محترم و جناب آقای وزیر در استماع عرایض بخرج دادند تشکر دارم (احسنت).
رئیس - آقای دکتر رفیعی فرماید:

دکتر رفیعی - شاهنشاه بزرگ ما در کتاب انقلاب سفید تحول در امر آموزش و پرورش و ایجاد مدارس حرفه‌ای و فنی را یکی از عوامل مؤثر در پیشرفت انقلاب شاه و ملت ذکر فرموده‌اند.

همه آقایان نمایندگان محترم میدانند که در حال حاضر بیش از دو میلیون نفر دانش‌آموز در دبستانهای ما مشغول تحصیل هستند و هر سال عده نوآموزان دبستانی رو به ازدیاد است و بزودی پس از پنج یا شش سال با برنامه فعلی آموزش سالی ۳۰۰ هزار یا بیشتر دیپلمه خواهیم داشت.

که اگر هر چه دانشگاهها وسعت پیدا کنند جابرای این عده نخواهند داشت. پس برای این کار باید فکری کرد در آلمان و انگلستان که بنده اطلاع دارم از هر ۱۰۰ نفر نوآموز که وارد دبستان میشوند ۵ الی ۷ نفر دیپلم میگیرند و برای این پنج یا هفت نفر که صاحب استعداد هستند در دانشگاهها باز است و در هر دانشگاهی که بخواهند

می‌توانند تحصیل بکنند برای آنها دیگر کمک و در کار نیست از سال چهارم ابتدائی به بعد تا آن سال تحصیلات

اجباری است، هر سال عده‌ای که دارای استعداد کمتری هستند از رفتن بکلاس بالا باز میمانند و این عده بطرف

مدارس حرفه‌ای و فنی راهنمایی میشوند، سطح معلومات دیپلمهای ما و فارغ التحصیلان دانشگاههای ما با کمال تأسفاد دیپلمه‌ها و فارغ التحصیلان آلمان و انگلستان قابل

مقایسه نیست، برنامه دبیرستانی ما باید سنگین و معادل برنامه دولتهای مترقی و با آلمان و انگلستان باشد، هر سال از کلاس چهارم ابتدائی بیست عده‌ای که دارای استعداد

کمتر هستند نمی‌توانند به کلاس بالاتر بروند باید بکلاسهای حرفه‌ای و فنی راهنمایی شوند و پیش از کلاس هفتم بتوانند در مدارس حرفه‌ای شرکت کنند، همچنین ۸۰ و ۹۰ و ۱۱ و ۱۲

هر سال، آقایان - سطح معادلات فارغ التحصیلان شیراز با سایر فارغ التحصیلان دانشگاههای ما قابل مقایسه نیست و آنها دارای معلومات بیشتری هستند، بنده خودم چون در دانشگاه تدریس میکنم بخودم - حق میدهم که این حرف را در اینجا بزنم، میدانم - برای چیست؟ برای این است که اساتید خارجی یا ایرانی که در دانشگاه شیراز تدریس میکنند حقوقهای بسیار کزاف و مکفی میگیرند و با این حقوقی که اساتید مدارس دانشگاههای تهران میگیرند اساتید بزرگ و دانشمندان بزرگ حاضر بتدریس نیستند، برای تدریس در دانشگاههای ما باید از اساتید بازنشسته دانشگاههای اروپا و یا اساتید شاغل در آن دانشگاهها، بهتر تر و بیشتر و بهر نحو و بهر جهت که هست استفاده بشود (صحیح است) و این کار را آقایان با قانون محاسبات نمیشود انجام داد شاهنشاه عزیز و محبوب ما علاقه و آفری دارند که فرزندان ما ... (دکتر المونی - اساتید ایرانی حق تقدم دارند بر اساتید خارجی) عرض کردم هر کس که اهل علم و دانش است برای ما مفید است، و ما با آنان احتیاج داریم اگر ایرانی بود چه بهتر اگر خارجی هم بود اشکالی ندارد (دکتر المونی - حتی المقدور از ایرانی باید استفاده شود) بلکه عرض کردم شاهنشاه عزیز و محبوب ما علاقه زیادی دارند که طبقات کم بضاعت این مملکت بتوانند تحصیلات عالی بنمایند و بعضی از فرزندان این افراد ممکن است دارای استعداد زیادی باشند که اگر این استعدادها درست پروراند شود شاید روزی از این افراد نوابغ علم و دانش بیرون بیاید که نه تنها باعث افتخار ایران بلکه باعث فخر عالم بشریت گردند برای انجام این منظور باید بورسهای مجانی بسیار زیادی در دبیرستانها و دانشگاهها برای تحصیل فرزندان افراد کم بضاعت در اختیار آنها گذاشته شود (احسنت) (دکتر صدر - این کافی نیست باید تحصیلات عالی مجانی شود) مثلاً آموزشگاههای عالی و مؤسسات آموزش ملی مملکت ما مجبور بشوند که بیست یا سی درصد از طرف خودشان بورس به افراد بی بضاعت بدهند که این افرادی بضاعت در آنجا مجاناً تحصیل کنند (احسنت) و با اینکه در دبستانها هر ده نفر شاگرد اولی که از کلاس هشتم ابتدائی بیرون می‌آیند بی آن ده نفر شاگرد ممتاز که تصدیق شش ابتدائی را گرفته‌اند در صورتیکه

کم ساعت باشند بورس مجانی برای تحصیل در دبیرستان به آ داده بشود (دکتر صدر - باید همه جا مجانی باشد یعنی چه؟) کم ضاعت عرض کردم (دکتر صدر - آن معنی چه؟) عرض کردم افراد کم ضاعت باید از تحصیل مجانی که دارای استعداد هستند استفاده کنند و افراد پولدار که استعداد ندارند پول بدهند اگر هم تحصیل نکردند چه اشکالی دارد (دکتر فریور - این باعث ایجاد اختلالات طبقاتی میشود) در دبیرستانهای ما افرادی که دیپلم بگیرند حتماً آن پنج نفر شاگرد اولی که از دبیرستان بیرون میآیند باید بورس مجانی برای تحصیل این افراد ممتاز در دانشگاهها و دانشکدهها در اختیار آنها گذاشته شود.

معیری - برای شاگرد اولیهای دانشگاهها امتیازی فائز نشده اند.

دکتر امین - آنها امتیاز دارند.

معیری - هیچ امتیاز ندارند تشویق دانشجویان لازم است.

دکتر رفیعی - دیگر اینکه وسائل ورزشی و تفریح باید بطوری در دانشگاهها تعمیم داده شود که تمام اوقات بیکاری دانشجویان را پر کند و این برنامه اگر درست انجام بشود از بسیاری از مفاسد جلوگیری خواهد کرد (صحیح است) کتابخانههای دبیرستانها و دانشکدههای ما باید تکمیل بشود و حتی تا ساعت ۱۲ شب برای استفاده دانشجویان باز باشد با توجه شاهنشاه عزیز ما صنعتی شدن کشور و مکانیزه شدن کشاورزی باید مدارس حرفهای و فنی زیادی در ملوک تأسیس شوند و برای اینکار هر چه بودجه لازمست تخصیص داده شود و اگر تمام بودجه عمرانی ما در برنامه چهارم صرف تأسیس مدارس حرفهای و فنی بشود بقین بدانید که ما از اینکار ضرر نخواهیم کرد (صحیح است - احسن) و فارغ التحصیلان مدارس حرفهای و فنی هر قدر باشند مدد آنها هر اندازه که باشد در صنعت و کشاورزی جذب خواهند شد و بیکار نخواهند ماند (احسن) شخص رفیعی و دانشمندی مأمور برنامه ریزی برای این امور شده است. باید او را تشویق کرد و به او فرصت

داد (صحیح است) و بودجه لازم را در اختیار او گذاشت تا ان شاء الله موفق شود (صحیح است) وزارتخانه های جدید دیگری تأسیس شده اند که لایحه قانونی تشکیل این وزارتخانه ها از تصویب مجلسین گذشته است. آقایان نمایندگان اقلیت بیقین بدانند که وزرای این وزارتخانه های جدید اگر نتوانستند در انجام امور مهمه ای که به عهد آنها گذاشته شده است از عهد برآیند از طرف نمایندگان اکثریت مسلماً مورد سؤال و مواخذه قرار خواهند گرفت و مجلس شورای ملی همواره ناظر امور دولت خواهد بود (احسن).

دکتر صدر - امیدواریم.

رئیس - آقای پردلی تشریف بیاورید.

نمایندگان - تشریف ندارند.

رئیس - آقای دکتر میر علاء فرمابشی دارید؟ بفرمائید.

دکتر میرعلاء - بنده قبل از اینکه مطالب خودم را عرض کنم نکته ای را باید به آن اشاره کنم که جناب آقای دکتر رفیعی مطالب بسیار جالبی فرمودند ولی در یک مورد بی لطفی کردند اصولاً ذکر اینکه امروز در دانشگاههای ما فارغ التحصیلان بدرجات مختلف علمی فارغ التحصیل میشوند و کدام یک بهترند این نباید مورد بحث قرار بگیرد ما امیدواریم که این وزارتخانه جدید این تشکیلات را در آینده هماهنگ کند ولیکن چون معتقدم که بخصوص از نظر دانشکده پزشکی باید دفاع بکنم دانشکده پزشکی تهران دارای بهترین وسایل برای تعلیمات پزشکی است و ما بخوبی در ممالک خارج هم دیدیم که فارغ التحصیلانهای دانشگاه ما جزء بهترین پزشکان و متخصصین دنیا قرار گرفته اند (صحیح است) و این صحیح نیست که بفرمائید در شیراز بعلا اینک پول بیشتری به استادان میدهند دانشجویان و فارغ التحصیلان بهتری تربیت میکنند بنده به این عقیده اعتقادی ندارم ولی موضوع عرض خود بنده این بود که لایحه وزارت علوم تقدیم مجلس شد و این لایحه لایحه بسیار پسرارزش و مهمی است که مقدار زیادی از وقت جلسات علنی را بخودش مشغول کرد و شاید کمتر لایحه ای باشد که تا

ان اندازه اوقات کمیسیونهای مربوطه را وقف خودش
ده باشد امروز این لایحه تصویب میشود (دکتر صدر-
م. مرغیب میدانید؟) ولی البته میدانید که هنوز مطالبی
هست که بخصوص در دانشگاهها و مراکز علمی مورد بحث
است و هنوز از ما سؤال میکنند که آیا بعد از این
تلاشها و فعالیتها این وزارتخانه قادر است که وظیفه
خودش را انجام بدهد؟ آیا صلاح بود که وظایف
این وزارتخانه به این شکل معین بشود یا نه؟
مطلب بدیهه این مسائل پاسخ وجواب بگوئیم اصولاً اگر
بمالک موقوفی نگاهی بکنیم بطور خلاصه میتوانیم به این
نتیجه برسیم که اداره مراکز علمی روی دوتی قرار دارد و
بدو شکل است بعضی دارای مراکز کمی هستند که این
مراکز تمام دانشگاهها مراکز تحقیقات و تفحصات را کنترل
میکند و کنترل شدید میکند بطوریکه آنها را بکنواخت
و هماهنگ اداره میکند در مقابل این رویه بسیاری از
ممالک پیشرفته هستند که دولت آنطوری که باید خودش
را موظف نمیداند که این مراکز را تحت نظر قرار بدهد
و تاحدی آنها را آزاد میگذارد برای اینکه رقابت علمی
در مملکت از بین نرود و اتفاقاً نتیجه بسیار مطلوبی از
این کار گرفته اند پیشنهادها مختلفی چه قبل از شور و
چه بین الشوریین داده شد تمام متوجه دو موضوع بود یا
توجه این بود که این وزارتخانه بشکل یک مرکز
مقتدری در مملکت عمل بکند یا اینکه تصمیم بگیرد
نظارت بکند و مؤسسات علمی را بحال خودشان تا حدی
واگذار ولی خوشبختانه با فعالیت شدیدی که نمایندگان
مخبرم بحثها انجام دادند و مطالبانی که شد این لایحه
طوری تنظیم شده که هر دو موضوع را در نظر گرفته اگر
ملاحظه فرمائید و دقت کنید در اینجا وزارت علوم علاوه
بر اینکه طبقه خودش را خواهد توانست ادا بکند و
مراکز مملکت را کنترل خواهد کرد و به آنها
کلیکها لازم را خواهد کرد در عین حال در نهایت قدرت
مؤسسات علمی و دانشگاهها را هم تا حدی دستشان را باز
گذاشته بتوانند جنبه رقابتی خودشان را حفظ بکنند
و به این ترتیب من فکر میکنم که این لایحه یک لایحه ای
است که خوب است و به این وضع جوابی سؤالهایی که

بخصوص از ما در حیطه های دانشگاهی میشود داده میشود
عرض دیگری ندارم.

رئیس - آقای سید زبیری بفرمائید.

سید زبیری - پیش از آنکه درباره چه باید
بکند این وزارتخانه صحبت بشود درباره این صحبت شد
که چگونه باید کار کند و باید اعتراض بکنم که
در واقع چیزی که مرا وادار کرده بعنوان کلیات آخر این
لایحه صحبت کنم عبارت از تأثیر نطقی است که وزیر
علوم و آموزش عالی در شور اول این لایحه ایراد نمود و
موجب یک تغییر و تغییر ذائقه ای در جلسه و باعث فحص و بحث
و تعمق بیشتری در مرحله بین الشوریین لایحه گردید.
نطق آن روز وزیر علوم و آموزش عالی چه از جهت
ظاهر و قالب سخن و چه از نظر باطن و محتوی برای بنده
جالب بود و مرا وادار کرد که بعنوان یک گفتگوی تاریخی
این مطالب را عرض کنم.

حقیقت اینست که هم صحبت های اکثر مخالفین و
موافقین و هم صحبت وزیر علوم و آموزش عالی بعلت محتوی
اصیل و طبیعت مهمی که این لایحه دارد دارای ظاهر و
قابلی جدی و رادیکال بود. همه نمایندگان محترم مجلس
مطالب جدی و اصلیی را مطرح کردند و هم وزیر علوم و
تعلیمات عالی در نقش یک وزیر در مقابل یک مسئله اساسی
مطالبی جدی عنوان نمود و همین جدی بودن از یک سو
ایجاب نمود بعضی اصطلاحات و عبارات غیر مانوس در قاموس
پارلمان گفته شود و از سوی دیگر طبعاً ایجاد بگویم و
یا بنظر بنده تغییر ذائقه ای نمود که برای هر دو طرف
آموزش بود عادت تشکیل وزارت علوم و آموزش عالی چنین
توجه میشود که در مملکت مایک روش علمی و تحقیق اصیل
را در بررسی مسائل قضایای مربوط به زندگی عصر را
برقرار سازد و هدفهای علمی و آموزشی و خط مشی آموزش
کشور را روشن سازند. طبیعی است که علم و تحقیق با
شوخی و هزل و شیرین سخنی و خوش آمد گویی منافات
دارد. و همین طبیعت اصیل این لایحه است که چنان و
چنین بحث های جدی را پیش آورد. من نمیگویم که
دیگران جدی نیستند ولی با جرأت میگویم که نطق

وز علوم جدی ترین نطق بود که در قبال يك مطلب ایراد
میت. و طبعاً حساب شده و متدبک و علمی و رادیکال بود
(د. ر. صدر - رادیکال چیست؟) (عباس میرزائی - رادیکال
علم خصوصی است) (خنده نمایندگان) و بمناسبت همین
خام نش متأسفانه بی سابقه تلقی شد و حال آنکه منهای
يك اصطلاح غیر مأنوس و غیر معمول در پارلمان و روابط
وزیر و کیل میبایستی تمام آن نطق الگو و مقیاس برای
منصد آن کارهای مملکتی قرار گیرد که ریشه کارها و روابط
علت ملول مسائل مملکتی را کما هو حقه بیان کنند و
بدون اینکه قصد عوام فریبی و جلب وجهه شخصی داشته
باشند استخوانها را از لای زخمها بیرون بکشند بی شك
سازمانهای تعلیمات عالییه مملکت ما دارای آن نواقص و
معایب هستند که مورد توجه و کلا و وزیر مربوط قرار
گرفت. سازمانهای ما مردان متخصص متشخص تربیت
نمیکند تا در کشاکش کارها بکار آیند بلکه فارغ التحصیل
بیرون میدهند که در عرف گفته شود ما هم تعلیمات عالییه
داریم. متأسفانه این نقص يك نقص منحصر به دانشگاه
و آموزشگاههای عالی ما نیست بلکه این ناقص پروری و
آفك سازی مهمترین بیماری است که تار و پود وجودیت
ملی ما را تهدید میکند. همه کس همه چیز را و هر کاری
را شوخی میگیرند.

رامبد - منظور تان کیست جناب آقای سعیدوزیری؟

سعیدوزیری - الان عرض میکنم بعرض من توجه
فرمائید.

رامبد - بنده خواستم ببینم همه کس منظور تان
چیست؟

سعیدوزیری - قطعاً جناب عالی نیستید خاطر جناب عالی
آمده باز اجازه بفرمائید و هر کس حتی پیرا دعائین
آنها حد اکثر قضا را تا آن حد جدی میگیرد که ظواهر
مردم را رعایت قرار دهد. و عجیب اینست که مردم را
م اینطور اذیت داده اند و بابت تر بگویم مردم و دستگاهها
با یکدیگر اینطور بیار آمده اند که متقابلاً بیکدیگر
دخلی و مزاح تحویل بدهند و هر دو هم بدانند که باور
بازگویی ن بازی را ادامه میدهند!! نتیجه این زندگی
اینست که دانشمندان ما جای دانشمندان را

اشغال کنند و طبعاً کسانی که باید زندگیان برمدار علمی
و واقعیتها بپردازد با هوای و هوس و امروز و فردا کردن
بگذرانند تاریخ مملکت که در مسیر زمان ساخته میشود
بجای اینکه باز گو کننده حقیقت زندگی و آرمانهای
جدی يك ملت باشد بصورت غیر جدی خود نمائی کند ...
این مسئله تازه نیست، این حاصل دهها سال غفلت و
کمکشتگی است که حتی انقلاب بزرگ و عمیق ششم
بهمین هم با تمام اصالت و عمق آن در این زمینه هنوز کاری
نکرده و یقین دارم که نظر عالی رهبر انقلاب شاهنشاه از
اصل (انقلاب اداری و آموزش) همین بوده و هست که
انقلاب در این زمینه نیز زسوخ بکند و بجای آدمها آدم
و بجای باری بهر جهت کردن و ادا در آوردن ها طرحها و
نقشه و واقعیت زندگی را جایگزین سازد والا این واقعاً
مسخره است که اینطور تصور شود که گویا بهترین شخصیت
کسی است که بهتر مسخره کی در میآورد و جواب متلکها را
میدهد و یا بهترین مسئولان کسی است که سریعتر
سر ارباب رجوع و صاحبان عقاید را گرم کند و
لا یقترین و کیل مجلس کسی است که حتی الامکان
کرك بهست کسی ندهد و فس علیهذا الی آخر و
متأسفانه مادام که يك روش علمی و تحقیقی در تمام شئون
زندگی ملی استقرار نیافته است با تمام حسن نیتها که

دولتهائی نظیر دولت حاضر و با افراد خیر خواه بعمل
آورند یازم نفعه همان نفعه خواهد بود و ساز همان ساز
... من و شما یقین داریم و بالاتر از من و شما ملت ایران
یقین دارند که مردی که تحول و انقلاب ایران را و
ضرورت تغییر شکل یافتن زندگی این ملت را همیشه جدی
گرفته و میگیرد شخص شاهنشاه است که در حاس ترین
مواقع حتی با بخطر انداختن جاه و جان خود جدی بودن
مراخل را نشان داده است و يك روز بالاخره در رهگذر
انقلاب تاریخی شاه و ملت این سخن میبایستی گفته
میشد تا واقعاً علم و تحقیق و تتبع جای ادا در آوردها
را بگیرد و اعم از اینکه در زمینه آموزش عالی و علوم
و تربیت مردان ذیصلاح و با در تمام زمینههای ملی
واقعیتها و حقیقتها و جدیها و حسابها با تمام تلخی
خود جای فرضیات و شوخیها و خوشمزگیها را با تمام

شبهه‌هایش بگیرد. باید بسکوشیم تا گردانندگان
چرخهای مملکت وظایف و کارهایشان را جدی و مقدس
نقل کنند و وظایف و تکالیف را بشوخی و باری بهر جهت
نگند و این مسیر نخواهد بود مگر اینکه در برنامه‌های
مردان منحصص و کارآمد اصالت جیابگزین اسقاط
نکات و شوخی شود. باید مردان و زنانی تربیت شوند
که مانند برنامه مملکت چیست و هدف چیست و از
روی علم و دانش در هر لحظه مانند عقربك قطب نما تغییر
جهت‌ها را مشخص سازند و حساسیت نشان دهند این که
بی تفاوت بمانند. (احسنت)

رئیس - آقای دکتر عاملی بفرمائید.

دکتر عاملی - جناب آقای رئیس نمایندگان
ارجمند امروز خوشبختانه در مرحله‌ای قرار گرفته‌ایم
که لایحه‌ای که شکل و قالب سازمانی و تشکیلاتی وزارت
علوم و آموزش عالی را بوجود می‌آورد برای شور دوم در
پیشگاه مجلس مطرح است همانطور که عرض کردم این
لایحه تنها شکل وزارت علوم و آموزش عالی را تشریح
کرده است ولی محتوی هنوز آنطور که باید و شاید
چگونگی اش روشن نیست البته جای آن دارد که ما در
سورتیکه مجلس این لایحه را تصویب نکنند تبریک
بگوئیم بدولت و بوزیر این وزارتخانه جدید که ببار
مسئولیت سنگینی را بهمه می‌گیرد ولی لازم است که در
ضمن این تبریک بهمناسبت اختیارات فوق العاده‌ای که
قانون‌گذاری تعیین خط مشی‌ها در اختیار ایشان گذاشته
به ایشان هم تبریک بگوئیم و هم هشدار بدهیم بهر حال
از جنبه‌های مختلف لافل برای من و دوستانم روشن نیست
که سیاستی را که این وزارتخانه برای انجام وظایف خود
در نظر خواهد گرفت متکی بر چه اصول و چه مبانی خواهد
بود امیدوار هستم که بعد از اینکه این مسائل را طرح
کردیم و اب لازم را که بتواند ما را بخوبی روشن کند
شنویم. در غیر این صورت با اینکه با شکل و قالب این
وزارتخانه موافق هستیم تا گزیر هستیم رأی موافق و
مخالف و دمان را ذخیره بکنیم برای آینده و در این
جمله را ممنوع بدهیم نخستین مسأله‌ای که روشن نیست
چگونه آینده حل خواهد شد مسأله تربیت دبیر است

البته در قالب لایحه و وظیفه اداره دانشسرای عالی و بخش
تربیت دبیر هنرستان عالی بر عهده این وزارتخانه
گذاشته شده است این کار هم آسان است چون تنها
این وزارتخانه باید رئیس این دو دستگاه را
تعیین کند ولی مسأله تربیت دبیر در آینده به چه شکل
حل خواهد شد تا کنون بآن جوابی داده نشده در صورتیکه
این مسأله در قالب این لایحه مطرح شده و حق بود که
بآن پاسخ داده میشد برای تربیت دبیر مادر آغاز که هنوز
ضرورت ملی با آنجا نرسیده بود که به تعداد زیاد دبیر
احتیاج داشته باشیم تربیت دبیر را بشکل متمرکز در
دانشسرای عالی که وابسته بدانشگاه بود با دانشکده‌های
علوم و ادبیات همکاری نزدیک داشت انجام میدادیم یعنی در
آزمان ما از يك سیاست متمرکز برای تربیت دبیر
استفاده میکردیم وضع بآن شکل بود که از دانشجویان
رشته‌های علوم و ادبیات تنها اقلیتی داوطلب دبیری بودند
و این وضع با شرایط آزمون تطبیق میکرد و مناسب هم
بود ولی امروز مادر برابر مشکل بزرگ کمبود دبیر در
سراسر کشور قرار گرفته‌ایم و در برابر این مسأله قرار
گرفته‌ایم که نظام کنونی آموزش دوره متوسطه در معرض
يك ارزیابی جدید قرار گرفته شاید در سالهای آینده
ایجاب بکند که شکل دوره ابتدائی و متوسطه ماجر شکلی
باشد که امروز دارد و در دوره متوسطه رشته‌های فنی و
رشته‌های تخصصی بدون شك بر موجودیت فعلی افزوده
خواهد شد بنابراین شکل مدارس متوسطه ما در معرض
يك تحول سریع است این به شکلی است که میبایست
نیازمندیهای آتی کشور را ببوشاند بنابراین وقتی ما
احتیاج به انواع مختلف مدرسه داشته باشیم احتیاج به
انواع مختلف دبیر هم خواهیم داشت و ناگزیر این سیاست
باید از صورت يك سیاست متمرکز که بصورت يك زائده‌ای
در کنار دانشگاه‌های موجود هست بصورت يك دستگاه
غیر متمرکز فعال، بر قدرت که میتواند به تعداد زیاد و
انواع گوناگون دبیر تربیت کند تبدیل بشود یکی
از نظراتیکه در تنظیم این لایحه در نظر گرفته شده بود
این بود که بسیاری از کارهای دست و پا گیر را در وزارت
آموزش و پرورش جانی بگذارند و وظیفه این وزارتخانه

نم کر دادن فعالیت های علمی و تعلیماتی و نظارت و برنامه ریز ، بشود اگر قرار بشود بدنبال سیاست تربیت دبیر این وزارتخانه شاخه های خودش را ابتدا به استانها بعد به شهر ستانها بعد به بخش ها و روستاها بکشد آنوقت ما دبیر نمیتوانیم بگوئیم که این وزارتخانه میتواند بشکل يك مرکز فعالیت های علمی و تحقیقاتی راهمانگه کند بنابراین سیاست تربیت دبیر خواه و ناخواه از صورت نم از خارج میشود و خواه و ناخواه متفرق خواهد شد و خواه و ناخواه وسعت این دستگاه بآن حدی خواهد رسید که شاید دیگر دانشکده های علوم و ادبیات نتوانند بخش عمده آموزش دبیر را بعهده بگیرند این نکته را باید در نظر بگیرند و امیدوار هستیم که روشن بشود که ما بدنبال نیازمندیهای روزافزون آینده بدنبال این سیاست هستیم که تربیت دبیر را بصورت فعالیتی هماهنگ با فعالیت دستگاههای آموزشی دریاوریم یا اینکه بخواهیم مثل اوایل کار فقط بداشتن يك یا چند دانشسرا آنها در کنار دانشکده های علوم و ادبیات اکتفا کنیم مسأله دیگر نکته ای بود که جناب آقای دکتر رهنما در ضمن توضیحات خودشان بشکل يك ابهام جدید ایجاد کردند ولی البته با اطلاعی که از بصیرت و دانش ایشان دارم فکر میکنم توضیحاتشان در این قسمت روشنگر و اقناع کننده باشد در ضمن دلایل لزوم داشتن يك دستگاه متمرکز برای برنامه ریزی و امر آموزش ملی من به نکاتی اشاره کردم بعنوان تأیید عرض خودم از جمله یکی این بود که گفتیم چون ما هنوز دارای سیستم متمرکز برای برنامه ریزی در امر آموزش نیستیم مشکلاتی برای کشورمان از این طریق بوجود آمده یکی مسأله کنکور است کنکور ناشی از این است که وابسته ایم ظرفیت دبیرستانها و دانشگاهها را نامتعین کنیم من هرگز نگفتم که میبایست دبیرستانها را آفندم کل بکنیم تا اینکه دانش آموزان فقط به تعدادی که در دانشگاهها احتیاج دارند قبول بشوند خیر من عرض کردم اگر در سال چهار هزار دیپلمه داریم برای این چهل هزار نفر ، دیبا فکر کار کرده باشیم یا فکر درس خواندن (صحیح است) اگر اینها کار داشته باشند نه بتوانند بخوابند سرگردان میشوند این کار را چه جور

میتوانیم انجام بدهیم از راه ایجاد يك برنامه جامع ملی و از راه ایجاد يك برنامه جامع در امر آموزش ملی یعنی پس از اینکه کسانی که دیپلم شده اند باید برای آنها مدارس جامعی ایجاد بکنیم که رشته های دیگری بروند همه اینها به پشت درهای دانشگاه نروند برای همه آنها غیر از رشته تعلیمات عالی رشته هایی که بایک سال درس خواندن و دو سال درس خواندن بتوانند کار آمدی پیدا کنند ایجاد بکنیم که اینها بروند بکارهای دیگر مشغول بشوند برای بقیه هم باید کار ایجاد کنیم اگر این تدبیر را نداشته باشیم دیپلمه های ماسرگردان شده و موجب اشکالات بسیار میشود (صحیح است) یکی هم مسأله فرار مغزها من بعنوان یکی از نایبامانیهای برنامه ریزی در امر آموزش بآن اشاره کردم البته این مسأله به بسیاری از مسائل اجتماعی ، اقتصادی ، سیاسی ربط دارد ولی بعنوان راه حل یکی از راهها این است که ما نتوانیم تمام جوانان را به بینیم و در نظر بگیریم اینها را در تأیید نظر خودم عرض کردم ولی آقای دکتر رهنما به تشریح این موارد در داختمند در يك مورد بنظر من ابهامی ایجاد کردند که جادارد توضیح داد بشود و بعنوان سیاست دولت شناخته نشود ایشان فرمودند: تا آن زمان که ما نتوانستیم وسایل کافی و مجهز را برای تعلیمات عالی و تحقیقات علمی بوجود آوریم نه تنها استفاده جوانان ما از دانشگاههای خارجی ضرر ندارد بلکه از بسیاری جهات از بار سنگین مالی و اقتصادی مامیگردد این مطلبی که ایشان فرمودند در جزء میشود کرد يك چیز قبول این سیاست که ناموقی که ما مدارس و مراکز لازم را نداریم باید از خارج استفاده کنیم این کاملاً صحیح است این همان مطلبی است که دوست عزیزم سرورد کتر صدر اینچادر قسمتی که مربوط به مسئله اعزام دانشجویان خارج بود تشریح کردند مطرح کردند ما باید از مدارس خارج استفاده بکنیم ولی درست طبق برنامه از آن مدارس که بآن احتیاج داریم در آن رشته هایی که بآن نیازمند هستیم و بآن تعدادی که احتیاج داریم این مطلبی است کاملاً صحیح و تمام کشورهایی که از محیط فرهنگ غرب بطور صحیح استفاده کردند چنین برنامه ای داشتند یعنی ضرورت ملی خودشان را تشخیص دادند برای تأمین آن ضرورت کسانی را بخارج فرستادند

با از اینکه بخارج فرستادند دقیقاً مراقبت کردند
ک آن اشخاص فقط برای تأمین همان نظریات بکار و
تجدیل در خارج مشغول بشوند و بعد قبل از اینکه آنها
بکوز برگردند کارشان در کشور حاضر و آماده بود
(صحیح است) آنها را از آن سیاست پیروی کردند از
سیاست اعزام محصل بخارج بهره گرفتند و اگر در آن
سیاست خلل وارد بشود و از این موازینی که عرض کردم
خارج بشود آنوقت دیگر شیوه صحیح نخواهد بود اما
جزء دومش این است که مآخذی نکرده این سیاست را
قبول کنیم که در موقعیکه میخواهیم یک مدرسه‌ای را
باز کنیم یک دانشگاهی را باز کنیم حساب کنیم آیا این
دانشگاه را در ایران باز کنیم ارزاتر است یا
در خارج محصل بفرستیم که تحصیل کند کدامیک
ارزاتر خواهد بود این سیاست را بعنوان یک سیاست
ملی نمیتوان شناخت (صحیح است) در مورد گشایش
مدارس آنچه برای مملکت اهمیت دارد تنایبی است که
ما از آن مدارس میگیریم، تنایبی که ما از آن مدارس
میگیریم تنها فارغ التحصیلانش نیست بلکه موجودیت آن
مدرسه کمک بنیروی علمی و تحقیقاتی مملکت میکند
اینهم یک وزنه بسیار سنگینی است بنا بر این ممکن است
یکدستگاه علمی که ما بخواهیم ایجاد بکنیم برای ما
سرافراز فارغ التحصیلانش گرانتر تمام میشود تا آن
مدرسه‌ای که در خارج این وظیفه را انجام میدهد ولی
بوجود این باید مدرسه را در داخل ایجاد بکنیم و بهای
سنگین آن را بپردازیم زمان لازم را صرف کنیم تا از
این مدرسه استادان لازم و متخصصین لازم ساخته و پرداخته
بشوند و در تمام این مدت از لحاظ یک محاسبه
اقتصادی ما زبان می‌دهیم ولی برای داشتن یک سیستم
مستقل، یک دستگاهی که بتواند برسد و توسعه علم و
تحقیقات در کشور ما کمک بکند و داشتن چنین مؤسسه‌ای
در داخل لازم است این است که از این نظر که مدارس
خارج آیا برای ما فارغ التحصیلان ارزاتری میتواند تمام
بکند یا ما نمیتوانیم این مسأله را بعنوان بخشی از
سیاست بشناسیم و من امیدوار هستم در آینده این
وزارتخانه و با هیچ دستگاه دولتی بدینال چنین سیاستی

نرود که کدام مدرسه ارزاتر تربیت میکند باید بدانیم
اگر در صنعت یک درجه لازم است که صنعت در داخل
کشور باشد در امر آموزشی صد درجه لازم است که مراکز
آموزشی و تحقیقی در داخل کشور باشد (صحیح است)
مسأله دیگری که در لایحه مطرح بود نحوه نظارت بود
بر مراکز آموزشی چون به اختصار در بار اول عرض کردم
که دانشگاهها سنن آکادمیک دارد و کشور هم نیازمند
یک نظارت ملی است حتی در دانشگاههاییک سنن آکادمیک
دارند. اما خواستم حد این سیاست را ترسیم کنم تا آنجائیکه
در آن باز بمرض رساندم من دوا بطلبه برای ترسیم این
حد عرض کردم یک خصوصیات نظام برنامه‌ای دوم ضوابطی که
این وزارتخانه حق داشته باشد بموجب قانون ایجاد بکند ولی
این بند در ضمن مذاکرات کمیسیون بدرخواست اکثریت
حذف شد البته شاید حذف این بند ضرر نداشته باشد ولی
مسلماً بر اختیارات این وزارتخانه افزوده و همانطور که
بر اختیارات افزوده بر مسئولیت آنها افزوده یعنی این
وزارتخانه هم میتواند این ضوابط را تعیین بکند بطور دقیق
خط مشی هر دانشکده‌ای را تعیین بکند و هم میتواند بعنوان
ناظر از دور باشد و فقط نگاه کند هر دوی اینها نظارت
است ما میخواستیم حد نظارت مشخص و معلوم باشد
اما معلوم نشد در اختیار وزارتخانه قرار داده شد و مسئولیت
سنگینی را برای ایشان بوجود آورد ولی بهر حال ما
امیدواریم که ایشان بتوانند به مقتضای این مسئولیت
سنگین بمسائلی که در این زمینه وجود دارد توجه کافی
داشته باشند من فقط یک مورد اشاره میکنم در این کشور
تاکنون معمول این بوده است اگر کسی میرفته می گفته
که من میخواهم مدرسه‌ای را تأسیس کنم تنها از لحاظ صلاحیت
شخص روی فرد تقاضا دهند بررسی میکرد که آیا این
بالغ است، درس خوانده است و مثلاً دارای مدارک تحصیلی
خاص هست یا نیست؟ اما بررسی نکرده اند که آیا این
برای مدتی که میخواهد دانشجوی بپذیرد برنامه آماده دارد
یا ندارد؟ بررسی نکرده اند که آیا این مدرسه به تعداد
لازم معلم دارد یا ندارد؟ بررسی نکرده اند که این مدرسه
آیا بمقدار کافی پول و اعتبار در اختیارش هست یا نیست
نتیجه این شد که به این مناسبت این مدارس ملی جیره خوار

که بر قوت دولتها شدند (صحیح است) اینها وام گیرگان ابدی بانکها شده اند (صادق - صحیح نیست) و در باره از این مدارس بدلیل آنکه معلوم نبود استادش و مدرکش و مربیانش چه کسانی خواهند بود بعداً دولت مجبور شد از جاهای دیگر یکمک وصله و پینه برای آنها کارمندی را تربیت بکند و در اختیارش بگذارد اگر منظور از بخش خصوصی و مدارس جدید زائده هائی است بر مدارس قدیم، چنین سیاستی نمیتواند مورد قبول باشد نظارت باید تا آنجا اعمال بشود که بدانیم این مدرسه ای که بوجود می آید با کدام معلم با کدام پول و کدام برنامه میخواهد راه خودش را طی کند. میفرمائید اینطور نیست ولی اگر اجازه بدهید من پرونده بسیاری از مدارس را باز میکنم که اینها برای اینکه برنامه خودشان را تکمیل کنند و شاگرد را سرگرم کنند با از روش رفوزه کردن استفاده میکردند با درسهائی را در برنامه آنها قرار میدادند که حتی در هیچ جای دنیا معمول و مرسوم نبود (صادق - حتی صدی هشتم اینطور نیست که شما میگوئید).

دکتر صدر - هست، دانشگاههای ملی را بگوئید برورد کتر عاملی.

دکتر عاملی تهرانی - اجازه بفرمائید باشد و این پرونده را باز نکنیم (بکنفر از نمایندگان - یعنی بیشتر از این) (خنده نمایندگان) بهرحال مدارس دولتی و دانشگاههای دولتی که در شهرستانها تشکیل میشود مرسومش بهتر از این نداشته منظور من این است که اگر نظارت این وزارتخانه تا جائی باشد که اگر در آینده دانشگاهها افتتاح شد بعداً دچار معایب و مشکلاتی نشود (دکتر پر - اعظم - وزارت علوم برای همین است) بسیار غریب است ولی چون این نحوه منعکس در متن لایحه نیست بنابر این در شرایط فعلی امری است مجهول نحوه نظارت نظارت شرایط کنونی امری است مجهول بنابر این نمیتواند در پروشنی ما را وادارد که به این لایحه رأی بدهیم.

رئیس - آقای دکتر عاملی وقت جنابعالی تمام شد.

دکتر عاملی - البته تذکرات دیگری بود که بعلت

تمام شدن وقت از گفتن آن معذورم (احسن).

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - برخلاف تصویری که ممکن است پیدا بشود که با کتاب و کتابچه و لایحه بنده به پشت تریبون آمدم و زیاد صحبت خواهم کرد مرزده میدهم که هر چه ممکن باشد بسیار مختصر بسیار کوتاه و فقط توضیحی و توجیهی از بابت رأیی است که ما به این لایحه خواهیم داد (احسن) ما با این لایحه تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی مخالف نیستیم (احسن - آفرین) بهتر بود معاون وزارت اطلاعات هم اینجا تشریف میداشتند و برخلاف دفعات قبل در تلویزیون ملی دیگر مطالب مجلس شورای ملی را تخریف نمیکردند ما با این لایحه تأسیس وزارت علوم و آموزش عالی مخالف نیستیم (احسن) انشاء الله با وجود وزارت علوم کسانی که هم اخبار تلویزیون را تجویز میکنند سواد پیدا بکنند که فرق نیستیم و هستیم را بدانند ولی ما به چنین لایحه فعلی نمیتوانیم رأی موافق بدهیم چرا؟ برای اینکه امروزه در مملکت میشنوم در جراید میخوانیم در همان رادیو که جنبه تبلیغ حزب دولتش بیشتر از تنویر افکار عمومی است میشنوم که برای اجرای اصل دوازدهم انقلاب یعنی انقلاب اداری فعالیتهائی شروع شده ولی با کمال تأسف جمله به جمله بند نه بند، ماده ماده لایحه فعلی که بمجلس شورای ملی تقدیم شده درست خلاف جهت انقلاب اداری است (عده ای از نمایندگان - صحیح است) (عده ای از نمایندگان - صحیح نیست) اگر کسانی که در کار انقلاب اداری فعالیتهائی میکنند همه عمر خود را در مأموریتهای خارج از کشور نگذرانده باشند بصورت يك مراجعه کننده یا یکی از موکلین آقایان محترم در پشت میز ادارات تجربه و خاطره و سابقه ای میداشتند میدانستند اساس عیبه ادارات ما ابتدا از قوانین ما ناشی میشود (صحیح است) در قوانین ما اکثر آ کوچکترین حق برای مراجعه کننده وجود ندارد مسئولیت متصدیان امر در هیچ جائی معلوم نشده (پردلی - صحیح است معلوم نشده) در این لایحه هم همینطور است اگر میل داشته باشید و وقت داشته باشید ماده ماده این لایحه را میخوانم توضیح عرض میکنم که کمال توانائی در تهیه جملات برای لوٹ کردن مسئولیت بکار رفته است ما تا بحال يك وزیر آموزش و پرورش داشتیم وقتی که سوال میکردیم

آقا برای فلاں محل چرا معلم تمیز ستید نمیتوانستیم
 اب قانع کننده ای بگیریم (پردلی) - یا چرا معلمین
 ر بر میدارید و کار را خراب میکنید) امروز باین لایحه
 آ - ما بید استفاده از معلم و مسئولیت داشتن معلم را بوزارت
 آ زش و پرورش اختصاص داده اید ولی تهیه و تعلیم و تربیت
 م م مدرسه ابتدائی را به اختیار وزارت علوم و آموزش
 ع ا گذارده اید (بکنفر از نمایندگن - اینطور نیست)
 ب - ای قبول اشخاص خوش بین کامسات مشورت بین
 وز تخته ها را هم در این لایحه زیاد است - مال
 کر - بد جناب آقای دکتر رهنما اگر حضرتعالی سابق
 در م شت دولت شرکت نمیکردید ولی من بسبب سابقه
 و کائنتم مجبور بودم که اجباراً گاهی از اوقات کار
 های داخلی جلسات دولت را از خارج بشنوم بهیچ وجه
 در هیچ جا و در هیچ قانونی بین وزراء مشورت را منع
 نکرده بودند که ما بیائیم و در قانون فعلی شما اکنون
 مشورت را تجویز بکنیم بیائیم در قانون همکاری را تجویز
 بکنیم شما چه این جمله را داشته باشید و چه نداشته باشید
 کلیه وزرا مسئولیت مشترک دارند فقط این جمله همکاری
 در این لایحه شما برای این خواهد بود که وقتی جانشین آقای
 پردلی نیابند اینجا سؤال بکنند چرا زایل معلم ندارد وزیر
 آموزش و پرورش وقت که آن موقع احتمالاً جناب آقای دکتر
 رهنما باشند بیایند بگویند بوزارت آموزش و پرورش
 مربوط نیست زیرا وزارت علوم و آموزش عالی در قسمت
 تعلیم و تهیه معلم مربوط بدانشسرا ها به اندازه کافی
 بودجه تأمین نکرده اند ولی ما در بودجه خودمان برای
 ساختن مدارس بودجه گذاشتیم و مدرسه را ساختیم حالا
 معلم نداریم آقایان این انقلاب اداری نیست (احسنت)
 این از ملة دلائلی است که ما به این لایحه رأی موافق
 نمیتوانیم بدهیم و از آنجائیکه تمام افراد ملت ایران و
 تمام افراد مطلع دنیا به این حقایق واقف هستند که
 یسرفت ای مملکت ما ناشی از افکار و وجود شخص شاهنشاه
 عزیز این است (صحیح است) بنده برای شما چند
 جمله از فرمایشات معظم لعل میخوانم خواهش میکنم
 ما آنچه خوانم با احترام توجه فرمائید برای اینکه

فرمایشات شاهنشاه است «م بنظور میباید تحول و جهش
 اساسی در امر آموزش به جوانان ایرانی امکان آن بدهد
 که استعداد های مختلف آنان در هر رشته با بهترین صورت
 تجلی نمایند» حالا در این لایحه که بستن مؤسسات آموزش
 عالی یا تجویز ادامه کار آنها یا تعطیل آنها را بدون هیچ
 ضابطه ای در اختیار وزارت علوم و آموزش عالی گذاشته اید
 و با آنچه که همه میدانیم و هم اکنون میبینیم که تمام
 دستگاههای وزارتخانه در تحت امضای وزیر قبضه میشود
 یعنی تمام اختیارات مزبور به نظریک فرد وزیر علوم موکول
 میشود چگونه ممکن است در آینده به استعدادهای امکان
 تجلی داده شود؟ مطلب دیگری میخوانم «هر کس در هر
 شغلی که بمده میگیرد تبحر و تخصص داشته باشد» من
 همه را متهم به بی اطلاعی نمیکم ولی حداقل در این حد
 که شما متبحرترین و مجربترین فرد در امر آموزش عالی
 هستید من یکی بی اطلاعم. مطلب دیگر از فرمایشات شاهنشاه
 است که با توجه به اهمیت روز افزون تعلیمات حرفه ای
 و تخصصی و با ضرورت تهیه کادر لازم مدیریت در سطح بالا
 اداری بدولت فرموده اند ولی شما بی که چون یک وزارتخانه
 حاضر نشده شاگردان و معلمین را مجبور کند که در
 جزو صفوف حزب شما برزه بروند... (همهمه نمایندگان)
فراچورلو - اشتباه میفرمائید همه ملت ایران
 با میل و رضا خودشان رژه رفتند و وزارت آموزش و پرورش
 کسی را بزور رژه نبرده.

رامید - بگذارید پرسده را بشکافم از معلمین
 پرسیدم که چرا سروه وزارت آموزش و پرورش را
 بی تناسب و برخلاف اصول قیچی میکنند گفتند برای اینکه ما
 در راه شاهنشاه عزیزمان در راه انقلاب شامو مردم همه و
 همه با سر بلندی زیر پرچم وزارت آموزش و پرورش مملکت
 رژه میرویم ولی بدنبال حزب خاصی که اعتقاد نداریم
 نمی افیم (صحیح است - احسنت).

فراچورلو - اینطور نیست آنها اشتباه گفتند.

رضوی - تمام ملت ایران بدنبال شاهنشاه هستند
 متعصم بدسته و جمعیت خاصی نیست.

رامید - و اما صحبت در مورد مدارس حرفه ای بود

اگر جاند داشت که شما در این لایحه بمدارس حرفه‌ای
چه فرمائید و صرفاً به وزارت آموزش عالی بستگی پیدا
نکرد طبعاً کلاس‌های الف - ب و مدارس ابتدائی هم
بنا بستگی پیدا نمی‌کرد ولی آنجا تکیه شما دخالت خودتان
را در کلیه سطوح ابتدائی و متوسطه‌الی آخر تعمیم می‌دهید
به معلوم میشود مدارس حرفه‌ای را قراموش کرده‌اید
در این فرمایشات در مورد اهمیت مدارس حرفه‌ای توجیهی
نداشته‌اید همچنین معلوم میشود توجه ننموده‌اید که در
برنامه سوم مملکت بواسطه کمبود نیروی انسانی کافی از
لحاظ فارغ التحصیلان مدارس حرفه‌ای در مضیقه و اشکال
هستیم شما برای چند روز دیگر لایحه برنامه چهارم را
تقدیم این مجلس خواهید نمود من از آقای وزیر علوم
خواهش میکنم بیایید و پشت این تریبون فرمائید برای
اجرای چنین برنامه مترقی و عالی مورد علاقه مردم
شما چند دقیقه بفکر تهیه کادر حرفه‌ای و تخصصی بودید
شما که طبق این لایحه بعنوان کنترل کننده دستور دهنده
و راهنمایی کننده وزارت آموزش و پرورش معرفی میشوید
در مورد مدارس حرفه‌ای چه توجیهی کرده‌اید معتقدیم فقط
تأسیس وزارتخانه و سوار شدن اتومبیل وزارت کافی نیست
(احسن) بلی اینها از جمله موارد عذیده است که موجب
نده است ما به این لایحه رأی موافق نمیتوانیم بدهیم
برای اینکه احساس میکنیم این لایحه شما وسیله تحقق
و اجرای قرامیش رهبر ملت ایران نمیتواند باشد بدهم
نگه دیگری از فرمایشات ملوکانه را برایتان میخوانم
افراد که در آیند سر نوشت کشور را بدست خواهند
گرفت برای قبول مسئولیتهای خود واقفاً آماده و مجهز
باشند وجود این قرامیش شاهانه اگر میل دارید بنده
موادی این لایحه شما را میخوانم تا خودتان توجه کنید
که نه - د شما و نه هیچکس دیگر در دولت مسئول
امور بوط این وزارتخانه نیست از جمله آن
جمله در این لایحه است که هیأت وزیران مجاز
است - است میکند نخواست نمیکند باز هم این جمله
بدناله را ست در لایحه اضافه شده در صورتیکه لازم بدانند
مینویسند در صورتیکه لازم بدانند ظرف دو سال پس از
تصویب این قانون اختیارات و وظائف وزارت آموزش و

پرورش در مورد انستیتوهای تکنولوژی و هنرستانها را
پس بگیرد و بدهد به وزارت آموزش عالی، اینجاست که
اگر کسی مطالب معلمین مدارس و یا فرزندان خود را
شنیده باشد در داخل احزاب هم قدری مطالبی را که
بصورت شایعه ولی صحیح شایع میشود شنیده باشد و مواد
این لایحه را هم درست تجزیه و تحلیل کرده باشد میفهمد
که موضوع چیست سرکار خانم دکتر مهر انگیز دولتشاهی
آیا شما هم میدانید منظور از این لایحه چیست من شما
توضیح میدهم یعنی اگر تا یکسال دیگر وزارت آموزش
و پرورش با وضع فعلی توانست استقلال رأی و شخصیت
شاگرد معلم را حفظ بکند و به حزب دولتی نیبوند
آنوقت این قسمت تشکیلاتش را هم مجزای میکنند و میدهند
به وزارت علوم اما اگر صادقاً ناآتموقع وزیر دیگری بود
که حاضر شده که گونه اعمال نظرهای حزب دولتی را در
وزارت حاضر و آینده کودکان مملکت قبول بکند آنوقت
مؤسسات موجود در آن وزارتخانه باقی میماند (همه
نمایندگان) (قراچورلو - يك کمی جدی تر فرمائید)
(مهندس صائبی - استنباط شخصی است) (ماهیاری - این
صحبت‌ها جایز نیست) همین تظاهرات آقایان خود
نمونه‌ای از تعصبات حزب دولتی است نمایندگان محترم
مجلس باز میگویم ما با اصل تشکیل وزارت علوم مخالف
نیستیم ولی به این لایحه فعلی رأی موافق نمیتوانیم بدهیم
زیرا در حالیکه ما می‌شنویم شما میخواهید انقلاب اداری
بکنید در حالیکه قاعدتاً ما مورین ادارات مملکت باید بدانند
که یکی از اهم عیوبیکه وضع فعلی اداری ما را بوجود
آورده که محتاج به انقلاب اداری شده ایم عدم هماهنگی
دستگاهها است با وجود این همین دیشب دو ورقه از کار دول
بدست بنده رسید یکی ضمیمه این کتاب یکی ضمیمه این لایحه
این کتاب مینویسد (کتابی را که در دست داشتند ارائه دادند)
در پیروی از نیت بزرگ شاهنشاهوزان آموزش و پرورش طرحهای
جدید آموزش و پرورش کشور را تقدیم میکنند اما این
ورقه دیگر پیوست لایحه‌ای است که مینویسد تهیه برنامه‌های
وزارت آموزش و پرورش در تمام سطوح ابتدائی و متوسطه
با وزارت علوم است پس با ملاحظه این عدم هماهنگی

هر کسی که به انقلاب اداری علاقمند باشد به این لایحه
نمی‌واند رأی موافق بدهد (صحیح است) (مهندس عطائی -
عند همکاری شما است قربان) ما چند جلسه، چند ساعت، چند
هفته در باره قانون استخدام در اینجا بحث کردیم هنوز مواد و
مقادیر آن قانون بتغییر و تعبیر کامل منتهی نشده يك تشکیلاتی
بزرگتر از وزارتخانه تشکیل دادید و يك وزیر با معلومات
و شغلی بیشتی بیش از بعضی از وزرای حزبی دیگر شما در رأس آن
گذاشته‌اید تا این قانون استخدام شما را برایتان تفسیر
کند حالا در این لایحه فعلی شما قوانین مالی و استخدامی و اداری
را به اختیار احتمالی آینده هیأت وزیران میگذارید برای
چی؟ ما بعضی وقتها لایحه را میخوانیم ولیکن الااله را
نمیبینیم در مجلات خارجی در کتب اقتصادی میبینیم برای
اینکه مؤسسانیکه در راه بسط اقتصادی مملکت و بهبود
سطح زندگی مردم کار میکنند نباید دست آنها را از
لحاظ مقررات مالی بست باید اختیارات کامل بر رئیس آن داد
و مسئولیت خواست برای اینکه در اینگونه مسائل اقتصادی
انخاذ تصمیم آتی بیش میآید باید نتیجه را در نظر گرفت
آیا برای مدارس ما هم حالا شما میخواهید با تلفن
یکی بگوئید که حساب بخوانید بدیگری بگوئید
فندسه بخوانید شما که برای مدارس باید برنامه‌ها را از
مدتها پیش تنظیم بکنید اساتید را از مدتها پیش انتخاب
بکنید اصل برنامه ریزی در وزارت آموزش و پرورش و
وزارت علوم و آموزش عالی باید درستی برای تمام مکاتیب
برنامه‌ای مملکت باشد تا برنامه ریزی را باز بگیرند
در این لایحه نوشته‌اید که برای انجام هدفهای مندرج
در این قانون اگر لازم باشد مؤسسانی تشکیل بدهید
که امور مالی و استخدامی مراکز و مؤسسات مزبور تابع
مقررات خاصی خواهد بود چند نفر از نمایندگان
(صحیح است) باید باشد (چند نفر از نمایندگان - نه صحیح
نیست) نه صحیح نیست آقایان هیچيك از مطالب شما صحیح نیست
دلیل اینست همین صحیح گفته‌های بیمورد شما چهار سال دولت
را از انقلاب واقعی اداری مورد احتیاج مملکت بازداشت
(صحیح است) (مطلب دیگر که باید اشاره کنم این لایحه
خلاص روح قانون اساسی است زیر ادر قانون اساسی مهمترین
مطلبی که وی آن تکیه میشود نظارت نمایندگان ملت
در درون خود مملکت است شما در این لایحه دخل و خرج
این مؤسسات را که معلوم نیست کدام خواهد بود هنوز خود
وزیر هم نداند آن مؤسسات چه تشکیلاتی هستند و بعداً
تشکیل خواهند شد گذاشته‌اید که طبق تصویب هیأت

وزیران عمل کنید برای اینکه جواب نمایندگان مخالف امثال
مراهم بدهند کمیسیون مجلس را هم اضافه کرده‌اید یعنی
در باره نظارت کار مملکت بو کیل مجلس حق تو کیل میدهد
این مردی که ما به اسم آنها در اینجا صحبت میکنیم باید
بدانند مؤسسانیکه برای آنها تشکیل میشود چه میکنند
خرج اینها از چه قرار است و تکیه این مطالب در کمیسیون
در بسته تصویب شد مردم مطلع نبودند آنوقت نسبت به اعمال
شما اعتقاد پیدا نخواهند کرد وقتی اعتقاد پیدا نکردند
مالیاتشان را با میل و رضا و رغبت نخواهند داد و تکیه
مسالیاتشان را ندادند آن قیافه عبوس و خشن مأمور دولت
که مجبور است از او پول را وصول کند با او اصطکاک
پیدا میکند وقتی اصطکاک پیدا میشود چه میشود آقای دکتر
همکاری ملت و دولت که در رأس تمام برنامه‌های دولتها باید
منظور نظر قرار گیرد تأمین نمیشود گرچه از صحبت
دوست عزیز من جناب سعید وزیری اینطور استنباط
کردم ایشان معتقد هستند بقدری جدی باشیم که حتی
ما بروی مردم خنده هم نکنیم (خنده نمایندگان) من
مخالف این نظر هستم چون شوخ ترین و واقعاً شیرین ترین
رئیس الوزرائیکه بخاطر دارم جناب آقای هوبدا است
(معیری - و خدمتگذارترین) آن با شماست بنابراین
اگر ایشان منظورشان این است که جناب نخست وزیر با مردم
چرا میخندند و عنداللزوم مزاح میکنند من بر عکس
نقد بر میکنم و همین رویه‌ای که خود جناب آقای سعید
وزیری هم داشتند که خودشان را مرد بسیار شوخ و شیرینی
نشان بدهند فکر میکنم خوب است ادامه بدهند ما بهمین
سبب ایشان را دوست خواهیم داشت و از اینکه نکته دیگری که
اشاره کردند چرا در مجلس بعضی از نمایندگان صحبت نمیکنند
بعکس من به آنها خیلی احترام میگذارم زیرا ایشان نظریات
مخالف و موافق را توجه میکنند بین این دو مطلب قضاوت عادلانه
میکند و قاضی سخنان ما خواهند بود بنابراین بگذارید
جناب وزیر علوم اولین لایحه‌ای که بنام تشکیل يك
وزارتخانه مجلس میدهد قبل از اینکه احتیاج داشته
باشد بسزودی تغییرات لازم در آن بدهید
از هم اکنون بطوری اصلاح شود که با احتیاجات مملکت
تطبیق بکند و نگذارید این اختلاف نظر هائیکه بین آقایان
وزرا وجود دارد در کار اساسی مملکت اثر سوء نماید
پور بابائی - اختلافی بین وزرا وجود ندارد

برنامه حزبی است و تحت تعلیمات حزب برنامه شان را انجام میدهند.

رامبد - از ۲۰۰ پیشنهادی که خود آقایان لطف فرموده بودند نمونه وحدت نظر و همفکری کلیه افراد مؤثر حزب شما بود (صادقی - ایشان فقط با حزب ایران نبودن مخالف هستند) من اگر توانستم مطلبم را درست بیان کنم معذرت میخواهم ولی خواهش میکنم توجه بفرمائید ما اینکه باین لایحه رأی ممتنع خواهیم داد باین سبب است. مخالف تشکیل وزارت علوم و آموزش عالی نیستیم بنابراین رأی مخالف نمیتوانیم بدهیم به چنین لایحه ای که تمام اشکالات متصوره را برای آموزش و پرورش این مملکت در تمام سطوح پیش می آورد نمیتوانیم رأی موافق بدهیم بنابراین رأی ما ممتنع خواهد بود (احسنت).

رئیس - آقای سرتیپ پور بفرمائید.

سرتیپ پور - ازیرکات آزادی این است که بهر کس اجازه میدهد عقیده خودش را در باره هر موضوعی اظهار بکند و بحکم همان آزادی باید مجال داد که مخالف مخالفت خود را بکند و دلائل را بگوید و باید فرصت داد که اگر حقیقتی در فکر آنها هست آن حقیقت نمایان شود بنده متشکرم از ناظرین حزب اقلیت و فراکسیونهای اقلیت که عقیده خودشان را صحیحاً بیان فرمودند و متشکرم از اعضای فراکسیون حزب اکثریت که فرصت دادند آقایان بیان خودشان را تا حدی که بشود منطق را توجیه کرد به مجلس عرضه بدارند و اظهار نظر بکنند (دکتر اسفندیاری - در اختیار آنها نبود که بگذارند) بنده باید تشکر کنم از اکثریت که توصیه بخرج دادند که حوصله هم از خصائص شجاعان است صدق باید بکنیم همانطور که شاهنشاه آریامهر فرموده اند ملت از قرن بیستم دیگر پیرتاب شده است برای زندگی در قرن جدید شرایط جدید لازم است بودن یک بیانور در خانه ای حکما نمیتواند که صاحب خانه موزیسین باشد و بنابراین وجود حزب هم حکایت از این نمیکند که یک ملت از لحاظ حزب و املا متشکل شده باشد و وجود صنایع نیز حکم نمیکند که در ملت و در جامعه ای تفکر صنعتی بوجود آمده باشد (صحیح است) برای اینکه ما بتوانیم خودمان را مجهز

کنیم شرایطی که آن شرایط متناسب با قرن بیستم و بیست و یکم باشد لازم بود معرفت خودمان را با یک دیریم و خودمان را از هر لحاظ جیت زندگی جدید در قرن جدید، مجهز بکنیم خلائی را که در گذشته بمناسباتی بر اثر فتوایسیم یا جهل یا فقر در این جامعه وجود داشته است بکنیم (احسنت) ملت ما جامعه ماضی و رت زندگی ما از راه شاهنشاه ماحکم کرد که برای آموزش عالی یک راه تازه ای را بیابیم یک مسئولیت تازه ای را در یک کادر مشخص بر عهده دستگاهی مشخص بگذاریم خوب آموزش عالی چیست یک کارخانه مهندس سازی است یک کارخانه دکترا سازی است یک کارخانه عالم سازی است که مواد اولیه این کارخانه باید در یک جایی تهیه بشود مافرض کنیم میخواهیم توتون کاری کنیم انواع توتون ها هست ولی کارخانه من احتیاج به نوعی توتون دارد که من باید زارعین خودم را تشویق به تهیه آن نوع توتون بکنم پس من نظارت میکنم در مزرعه نظارت میکنم در بذر نظارت میکنم در کشت و آن نوع توتون را که مناسب با کارخانه من باشد تهیه میکنم و بکارخانه میدهم (صحیح است) همینطور است وضع سایر کارخانجاتی که احتیاجاتی به مواد اولیه دارند ماده اولیه تعلیمات عالی هم در آموزش ابتدائی و متوسطه تهیه میشود ما بعد از تجربه ای که داریم که بسیاری از تحصیل کرده های مابست در دانشگاهها قرار گرفتند و توانستند وارد بشوند باید این فکر بوجود بیاید که لااقل تعلیمات متوسطه و آموزش ابتدائی مادر آن مرحله ای قرار بگیرد که مواد لازم جهت دکترا سازی و مهندس سازی بدانشگاهها بدهد پس لازم است که مانند شما و شما که مانند ما علاقمند به نوشتن مملکت هستید و فرهنگ را علاقمند به این هستید که مرا آئینده پاسدارانی فراهم کنید که بتوانند اموات امروز شما را صحیحاً پاسداری بکنند پس باید راه پیدا شود و سعی بشود مواد اولیه تعلیمات عالی به آن صورتی که تعلیمات عالی میطلبد تهیه شود (صحیح است) برای اینکه این نظر حاصل شود کمک کنید، خوب ممکن است امروز هر لایحه ای که بمجلس میاید کامل نباشد عام بی انتها است تجربه های مستمر لازم است تا انسان بتواند جهش های علمی را تعقیب کند و به کمال مطلوب علمی برسد این لایحه بنام مجال میدهد که

جهت تشویم جهت ایجاد کارخانه دکتر سازی و مهندس
ازی و بامجال میدهد که در این باره وسعت عرصه و میدان
تفکر داشته باشیم مجال میدهد که بتوانیم این
امعه آماده و شایسته و واقعاً شایسته عظمت و ترقی را در یک
حله تفکر صنعتی و اقتصادی در یک مرحله تفکر اجتماعی و
سیاسی متناسب با قرن در یک مرحله جهش بزرگ اجتماعی
قرار دهیم (صحیح است) خوب شکر گذاریم که نمایندگان
اقلیت آنچه را که محصول علاقه آنهاست نوشت آورده مملکت
است و مانیز به آن اعتقاد داریم مورد توجه قرار داده اند
اگر در ظاهر نوافسی هست در جریان عمل باید
از تجارب جدید استفاده کنیم از تجارب نمایندگان اقلیت
و اکثریت و منفردین که در این مملکت هستند نباید
استفاده کنیم تا آنچه که منظور و مقصود همه ما است جهت
تکمیل نظرات و مقاصد رسیدن به غایت مطلوب عالیهای که
منظور نظر شاهنشاه و ملت ایران باشد بر سیم خوب باکی
نیست از اینکه در جریان مذاکرات اقلیت و اکثریت
نقطه ضعفی در روش یا برنامه کار عرضه بشود از آن
گفته ها باید نتیجه گرفت ولی این مسئله هم مسلم است که
ملت ایران در هر طبقه و در هر دسته و در هر صنف حق شناس
است (صحیح است) ما نمیتوانیم منکر حق شناسی ملت
ایران باشیم نه اکثریت میتواند آثار حق شناسی ملت ایران
را در مقابل این جهش بزرگ اجتماعی که به ابتکار شاهنشاه
صورت گرفته است منکر باشد نه اقلیت مسئله این قدر
کوچک نیست که نمایانند آن بدست وزیری باشد یا مدبری
مشارکت باشد یا شیری ملت ایران است که میاید و خودش
را نشان میدهد که حق شناس است اصناف و طبقات مختلف
باسوا، بیسواد، اقلیت، اکثریت هیچ يك خودشان را
در مان حق شناسی نمیخواهند عقب تر از دیگران بشناسند
لاجر، معلم هم از جمله همین طبقات است هیچ معلمی
را نمیوانیم باور کنیم که آنقدر حق شناس باشد که يك
جهش بزرگ را درك نکند و عمق خوشبختی و سعادت
منصور تقدیر ننماید و حاضر نشود نسبت به آن کسی که
میگوید نیکوکاری کرده است قدردانی خودش را نشان بدهد
که هیچ وجهی این و آن باشد هر کس در هر مرحله همانطور
که افاضات محترم که در اینجا حضور دارند منفردینی که
در کشور هستند اکثریت محترم که حضور دارند در مقام

حق شناسی هستند بدون هیچگونه اجبار باید اقرار
کنیم که ساقفه تربیت حق شناسانهای که در جامعه و
اجتماع خودشان در مدرسه خودشان در خانواده خودشان
گرفته اند و حتی از تعالی که در دور ترین ایام جاری
بوده که میگفتند حق شناسی نیکو کاری را منبسط
میکند و حق شناسی منشأ کینه ها و بغض ها
است تا این تعالیم باید باور کنیم که هر کس در
روزهای جشن سر از پانه نشناسد و میکند آن کاری را
که در خور يك ملت حق شناس است معلم از آن قاعده
بیرون نبوده و نخواهد بود برای اینکه خود ما هم از
زیر دست همین معلمان بیرون آمده ایم اگر آنها
حق شناس میبودند ما هم حق شناس میشدیم پس آنها
خوب بودند که ما را خوب پرورش دادند آنچنان که
جناب آقای رامبد را پرورش داده اند آنچنانکه دیگر
دوستان ما را که حقیقتاً میخواهند ما را هدایت بکنند خوب منتظر
بعضی ها در لحن نرم و بعضی ها در لحن تندتر که آن تندی دلیل
این نمیشود که خصومتی در میان باشد بیان هر کس بنوعی است
خواستم عرض کنم لایحه تشکیل این وزارتخانه برای
حاضر کردن جامعه ما است جهت تفکر صنعتی تفکر
علمی تفکر اجتماعی و ما همه باید سعی کنیم که جامعه
ما بآن مرحله برسد که اگر ترسد نمیتواند پاسدار خوبی
برای نتایج تلاش های امروز ما باشد و باید باور کنیم که
همه ما موظف هستیم با توجه به علم بی انتها مراقبت
بی انتها نشان بدهیم و مدبم با مسئولین و صاحب نظران سروکار
یافته باشیم و اگر احیاناً نقصی در کار میبینیم متوجه کنیم
چون دامن جهان دراز است و برای همیشه نظایر این مجلس
خواهد بود و مجالس دیگر خواهند آمد و اگر نقصی و
نقصیتی در کار باشد بحث خواهند کرد و بصورت بهتر
در میآورند در مجلس ۲۱ بسیاری از قوانینی که در گذشته
توانسته بود مردم را ارضاء کند نمایندگان محترم
اقلیت و اکثریت اصلاح کردند و چیزهای بهتری بوجود
آوردند بنابراین بنده اشکالی نمیبینم از اینکه به این
امید که هیچ کس در این مجلس یا خارج از این مجلس
با این تر مخالف نیست که این جامعه باید جامعه منظم
و دانا و در سطح بزرگ تعلیمات باشد و اگر هم مخالفتی با
اینگونه لوايح باطرز تنظیم یا طرز انشاء بنظر رسد با اصل

و ضوع مخالف نیستند بقینا رهبری خودشان را نسبت بمسئولین راز خواهند کرد میتوانم خواست کنم آقایان هم موافقت کنند و این راه را برای بوجود آوردن تفکر علمی و تفکر صنعتی و تکر اجتماعی جامعه ما باز بکنند (احسن. احسن). متشکرم

رئیس - نظر دیگری در کلیات آخر لایحه نیست ؟ (لهاری نشد) نسبت به این لایحه باورقه اخذ رأی میشود. (اسامی نمایندگان بترتیب آتی بوسیله منشی (قای مهندس صائبی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد)

آقایان : دکتر غنی - کورس - دکتر رهنوردی - بانو جهانمائی - دکتر ضیائی - فروتن - مهندس اسدی سمیع - مرزندی - مجید موسوی - مهندس قادر پناه - دکتر بهبهانی - خواجه نوری - ابوذر - دکتر رفعت - دکتر یزدان پناه - اهری - مهندس کیا کجوری - دکتر اسدی سعیدوزیری - دکتر مهندس بهبودی - مسعودی - شاهنده - دکتر فر بود - بوشهری - مجید محسنی - ثامن - دکتر حکمت - دکتر اسفندیاری - توسلی - دکتر حکیم شوشتری - فیاض فاضلی - عجم - دکتر میر علاء - مهاجرانی - جوانشیر - اخلاقی - دکتر یرتو اعظم - دکتر گسا گیک - دکتر مهدوی - دکتر حبیب اللهی - مهندس عطائی - مهندس معینی زنده - دهنم - فضائی - مهندس ارفع - بیات - دکتر عدل - پرویزی - دکتر المونی - دکتر نجیمی - پور بابائی - مهندس برومند - دکتر پیرواری - مهندس اخوان - دکتر فریور - بدر صالحیان - پاینده - دکتر خزائی - مهندس عنترت - فرهاد پور - دکتر ملک - موسوی ماکوئی - محمد زاده - ضیاء احمدی - انشاء - صدقیانی زاده - دکتر مدنی - مهندس پرویز بهبودی - شهرستانی - مافی - دکتر کفائی - شیخ الاسلامی - بانو سعیدی - مهندس سها - بنی - کاسی - جهانشاهی - مصطفوی نائینی - دکتر شتی - رضوی - مهندس بریمانی - دکتر بقائی یزدی - فراچ - لو - عباس میرزائی - سرتیپ پور - مجد - دکتر نیت - مور - دانشمند - مهندس زرآور - دکتر وفا - مهندس بارمندی - مهندس ریاحی - دکتر وحید نیاسا گینیان - دکتر شود - دکتر صفائی - معظمی - فهیمی - شکیبا - مهندس عدل - نهران - مریدی - مهندس معتمدی - نیاکان - حقشناس

عامری - خالفر اچورلو - دکتر مهندس - حمی - ربکی - ملک افضلی - صالحی - ظفر - دکتر عدل طباطبائی - دکتر محقق - بختیار بختیارها - امام مردوخ - مهندس زنجانی - دکتر خیر اندیش - اولیاء - تیمسار نکوزاد - مرونی - دکتر اعتمادی - مهندس اربابی - دکتر معتمد وزیر - بانو دکتر دولتشاهی - اصولی - ابلخانی - پور - دکتر زعفرانلو - دکتر رفیعی - فولادوند - معیری - مبارکی - پدرامی - پورساطع - امیر احمدی - کلانتری - یوسفی - اسدی - دکتر شریعت - دکتر کیان - دکتر یگانگی - رامبد - معزی - شاخوئی - تیمسار وحدانیان - دکتر درودی - تیمسار حکیمیان - فخر طباطبائی - صادق سمعی - جاماسبی - دکتر امین - صادقی - پزشکی - ماهیار - بهنیا - کلانتر هرمزی - مؤید امینی - مهندس صائبی - حیدر صائبی - آموزگار - دکتر صدر - دکتر عاملی - دکتر طالع - پزشکیور - پردلی - مهندس ریاضی - بانو ابتهاج سمعی - صدی کیوان - دکتر سعید - مهندس کیا - بانو تربیت - شیخ بهائی - دکتر رضوانی

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بقرار ذیل اعلام گردید)

آراء موافق ۱۴۴ رأی

آراء مفید به ملامت امتناع ۳۰ رأی

رئیس - لایحه با ۱۴۴ رأی موافق و ۳۰ رأی ممتنع تصویب شد. برای تصویب به مجلس سنا فرستاده میشود.

موافقین: آقایان: دکتر اعتمادی - سلیمانی - دکتر خیر اندیش - دکتر درودی - مبارکی - معزی - ابلخانی - پور - صادقی - دکتر کیان - فولادوند - تیمسار حکیمیان - مهندس اربابی - تیمسار نکوزاد - دکتر زعفرانلو - بانو دکتر دولتشاهی - اولیاء - ملک افضلی - دکتر یرتو اعظم - نیاکان - مهندس بریمانی - دکتر بیت منصور - صدقیانی زاده - فروتن - دکتر صفائی - تیمسار وحدانیان - دکتر ستوده - مهندس عدل - پزشکی - ماهیار - مجید محسنی - مهر - شاخوئی - دکتر معتمد وزیر - اصولی - دکتر رهنوردی - پدرامی - عجم - مصطفوی نائینی - شکیبا - مریدی - حمی - دکتر ضیائی - دکتر رفیعی - رضوی - انشاء - پور بابائی - موسی صالحی - شهرستانی - حیدر صائبی -

دکتر غنی - محمد ولی قراچورلو - مرندی - مافی -
 فیاض فاضلی - مهندس زر آور - مهندس یار محمدی -
 کور - دکتر کفائی - مهندس اخوان - مهندس معتمدی
 مجد - یورس طاع - مهاجرانی - بانو سعیدی - مهندس
 غوث - دکتر خزائلی - شیخ الاسلامی - مهندس سهم الدینی
 معظم - دکتر بقائی بزدی - خانلر قراچورلو - امیر احمدی -
 دکتر گاکیک - دبهیم - نوسلی - دکتر سبزواری - بانو
 تربیت - حشمت - مهندس عطائی - پاینده - دکتر فر بود -
 ثانی - بانو جهانبانی - شاهنده - بوشهری - مجید موسوی -
 دکتر عظمی - دکتر موثقی - دکتر حکیم شوشتری - دکتر
 میرعلا - موسوی ما کوئی - کاسمی - سعید وزیری -
 حواشیر - دکتر حبیب اللهی - مهندس اسدی سمیع - دکتر
 مهدوی - مهندس ارفع - اخلاقی - دکتر الموتی - بدر
 حاجیان - سرتیپ پور - دانشمند - دکتر ملکی - مهندس
 کاکجوری - عباس میرزائی - دکتر عدل - عامری بیات -
 مهندس کیا - جهانشاهی - دکتر سعید - شیخ بهائی - مهندس
 رباضی - دکتر امین - کلاتر هرزی - ربکی - مهندس
 حاجی - معیری - دکتر مدنی - دکتر مهندس بهبودی -
 دکتر رضوانی - دکتر عدل طباطبائی - دکتر مهذب -
 دکتر وفا - ضیاء احمدی - بهنیا - دکتر اسفندیار
 یگانگی - مهندس برومند - تهرانی - مهندس ریاحی -
 دکتر بهائی - مسعودی - فیمی - مهندس قادر پناه -
 مهندس صائبی - دکتر رشتی - خواجه نوری - مهندس
 اردلان - دکتر یزدان پناه - صدیقی کیوان - مهندس
 سمنی زنده - بانو انتهای - میعی - دکتر نجیمی - اهری -
 محدث زاد - دکتر وحیدنیا -

معه همین آقایان: آموزگار - ابوذر - دکتر اسدی -
 سدی - دکتر اسفندیاری - امام مردوخ - بختیار بها -
 دکتر مهندس بهبودی - پردلی - پرویزی - پزشکیور -
 عباسی - دکتر حکمت - رامبد - دکتر رفعت -
 یاکینیان - دکتر شریعت - دکتر صدر - دکتر طالع -
 دکتر کتر ملی - فخر طباطبائی - فرهاد پور - دکتر فریور -
 طالبی - کاتری - دکتر محقق - مؤید امینی - یوسفی -
 علی سمیع -

ولیم - آقای دکتر رهنما بفرمائید .

دکتر رهنما (وزیر مشاور) - بنا اجازه مقام
 محترم ریاست مجلس شورای ملی میخواهم از طرف دولت
 و خودم از توجه خاص و همکاری ذیقیمت نمایندگان محترم
 در مورد لایحه‌ای که هم اکنون تصویب رسید صمیمانه
 سیاستگزاری کنم پیشنهادات متعددی که هم در جلسات
 علنی مجلس و هم در کمیسیون‌ها ارائه شد نشانه علاقه خاص
 خانمها و آقایان محترم نسبت باین لایحه بود و بی شک در
 تکمیل این لایحه سهم فراوانی داشت امیدوارم که از این
 پس دولت در اجرای این قانون از همین همکاری و تفاهم
 و بیداری مجلس برخوردار بشود (احسنت) در عین حال
 متشکرم که این لایحه مجال داد که افکار مخالف و موافق
 به بهترین نحوی بیان و منعکس گردد البته این امر با آئینده
 است که کدام یک از آنها معنای واقعی این لایحه و هدفهای
 آنرا درک کرده‌اند و تصویب آن کمک کرده‌اند و از آنها
 که تصور کردند این لایحه خطری برای آموزش و پرورش
 خواهد داشت کدامیک بیشتر در جهت انقلاب و مردم ایران
 بوده است ولی شخصاً امیدوارم که کار و خدمت مأمورین
 اجرای این قانون در مقابل آنها که سرنوششان به تأمین
 هدفهای این لایحه بستگی دارد مثلاً را همیشه رؤسید
 نگه‌دارد (احسنت)

۱۱ - طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون

بودجه راجع به اعتبار اضافی و فوق العاده بودجه

سال ۱۳۳۶ کل کشور و ارسال به مجلس سنا

دلیس - گزارش يك شوری اعتبار اضافی بودجه

و فوق العاده سال ۱۳۴۶ کل کشور مطرح است قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون بودجه بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه پنجم بهمن ماه ۱۳۴۶

باحضور آقای قوام صدیری معاون وزارت دارائی و نماینده

دفتر بودجه مرکزی لایحه شماره ۶۰۶۱۶-۱۷/۸/۱۳۴۶

دولت راجع به اعتبار اضافی و فوق العاده را که بشماره

۴۶ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی

تصویب نمود . اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی

تقدیم میدارد .

ماده واحده - اجازه داده میشود از محل اضافه در آ - عمومی سال ۱۳۴۶ کل کشور مبلغ دومیلیارد و هشتاد و دومیلیون و ششصد و نود و دو هزار ریال (۲۸۷۲۶۹۰۰۰) ریال از مجموع اضافه اعتبارات مصوب هیئت بران که به استناد ماده ۱۱ قانون محاسبات عمومی بموجب پنج فقره تصویب نامه های شماره ۹۵۹۴ - ۱۳۴۶/۶/۸ و ۴۰ - ۲۳۱ - ۱۳۴۶/۶/۱۴ و ۲۵۲۰/۴ - ۱۳۴۶/۶/۲۶ و ۲۰۸۰/۴ - ۱۳۴۶/۶/۲۹ و ۲۸۶۹۲ - ۱۳۴۶/۶/۱۳ تصویب شده است طبق جدول پیوست به ارقام اعتبارات مربوط در بودجه سال ۱۳۴۶ کل کشور اضافه گردد.

تبصره - تغییر میزان اعتبار مواد هزینه و بر نامه های موضوع جدول پیوست به پیشنهاد نخست وزیر و تصویب کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی بعمل خواهد آمد.

مخبر کمیسیون بودجه - دکتر همایون معتمدوزیری

رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای مهندس ریاحی فرمایشی دارید بفرمائید.

مهندس ریاحی - تذکری بود خواستم بعرض مجلس برسانم و بانوجه به اصلاحی که در متن ماده واحده عمل آمده است و قید شده است که ارقام اعتبارات بر دیف های مربوط در بودجه اضافه میشود با این ترتیب در صفحه ۵ لایحه تقدیمی که الآن مطرح است ذکر جمله (بابت مال الاجاره اجرت المثل اراضی متصرفی تا پایان سال ۱۳۴۶) زائد است یعنی اشتباه چاپ شده و همینطور کلمات تأسیساتی در سطر بدش در جمله تعهد دولت بابت قسمتی از دیون تأسیساتی بنگاه برق و شیمی سابق این کلمه تأسیساتی هم در اینجا انداخته خواستم بعرض مجلس برسانم و خواستم تذکر بدهم که اصلاح بشود.

رئیس - نظری در کلیات لایحه نیست ؟ (اظهاری شد) به ورود در شور ماده واحده رأی میگیریم

خانها و آقابانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست ؟ (اظهاری نشد) بماده واحده و کلیات آخر آن رأی میگیریم خانها و آقابانیکه موافقت خواهند میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه برای اظهار ملاحظات بمجلس سنا فرستاده میشود.

۱۲ - طرح و تصویب گزارش يك شوری کمیسیون محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۴۷ مجلس شورای ملی و ابلاغ بدولت

رئیس - گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۴۷ مجلس شورای ملی مطرح است قرائت میشود.

گزارش از کمیسیون محاسبات بمجلس شورای ملی

کمیسیون محاسبات در جلسه هشتم بهمن ماه ۱۳۴۶ با حضور آقایان کارپردازان مجلس شورای ملی بودجه سال ۱۳۴۷ مجلس شورای ملی را که بشماره ۱۸۵ چاپ گردیده مورد رسیدگی قرارداد و تصویب نمود. اینک گزارش آن را بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

بودجه سال ۱۳۴۷ مجلس شورای ملی

ماده واحده - برای پرداخت مقرری نمایندگان و حقوق کارکنان و هزینه های دوازده ماهه سال هزار و سیصد و چهل و هفت مجلس شورای ملی مبلغ دو بیست و نود میلیون ریال طبق صورت پیوست بکارپردازی مجلس شورای ملی اعتبار داده میشود که با تصویب هیئت رئیسه مجلس شورای ملی بمصرف برساند.

رئیس کمیسیون محاسبات - مصطفوی نائینی

دلیس - اصولاً این ارقام در اختیار کارپردازان مجلس شورای ملی است و با تصویب هیئت رئیسه به خرج میرسد.

مصطفیٰ (رئیس کمیسیون محاسبات) - اگر لازم است توضیح عرض کنم.

رئیس۔ آفای دکتر رهنوردی بفرمائید۔

رئیس - آقای قراچورلو بفرمائید

خانمها و آقایان نمایندگان محترم در صفحه ۲ قسمت ریز بودجه ملاحظه میفرمایند بودجه مجلس شورای ملی بر دو قسمت است هزینه های مستمر و هزینه های غیر مستمر هزینه ساختمان جدید در این هزینه های غیر مستمر منظور شده يك مقدار جهت فرش و مقداری از لحاظ مبلمان و اثاثیه و از لحاظ لوستر و آماده کردن این ساختمان پیش بینی کرده ایم که همه قراردادها در سال گذشته تنظیم شده و فرش مورد احتیاج بشرکت سهامی فرش ایران سفارش داده شده و از بابت آن سفارش طبق یکی از مفاد آن قرارداد که متعبد گردیده مجلس مکلف است که سالیانه ده میلیون تومان بابت اقساط بپردازد و الان فرش هادرجریان تهیه است و در تمام شهرستانهایی که در بافت فرش تخصص داشته اند

فرش هراتاق و هرسالن بفرخوړ موقعيتش سفارش داده
 شده به تېرېز به مشهد به اصفهان به کرمان و کاشان و تمام
 شهرستانها يککه در بابت فرش تخصصی داشته اند و به نائين
 آقای مصطفوی هم سفارش داده شده مقداری لوستر که
 ۱۸ قطعه است به دولت چکسلواکی سفارش داده شده
 اعتبارش هم همانطور که فرموديد ۳ ميليون تومان برای
 اين هزینه ها است و با تا کيدی که همیشه مقام محترم

شرح	مبلغ بر ریال
هزینه های مستمر : مقرری و بستن کتان ، حقوق کارمندان ، حقوق خدمتگزاران ، کمک و فوق العاده و مزایا و اضافه کار ، دستمزد کارگران و مستخدمین روز مزد ، هزینه ایاب و ذهاب و یاداش آخر سال و سایر هزینه ها (هزینه مخایرات ، آب ، برق ، بنزین ، مواد نفتی ، تعمیرات ساختمان و نگه اهداری باغ ، خرید اثاثیه ، خرید کاغذ ، تهیه وسائل چاپ و نوشت افزار ، هزینه های بهداری و بهای دارو و حق بیمه ، حق السهم اتحادیه بین المجالس ، هزینه جشنها و پذیرائیها و تهیه لباس برای مستخدمین و سایر هزینه های اداری مجلس	۲۶۰۰۰۰۰۰۰
هزینه های غیر مستمر : تکمیل ساختمان جدید مجلس شورای ملی و تهیه آن از نظر برق ، آب ، تلفن ، روشنایی و خرید فرش و اثاثیه	۳۰۰۰۰۰۰۰۰
جمع	۲۹۰۰۰۰۰۰۰

گفتار صدر - خواستم از جنابعالی خواهش کنم که
فرما! - ارقام نیز بودجه را در اختیار نمایندگان بگذارند
که کم و بیش شود برای هر کدام از این مواردی که ذکر
شده چ میزان تخصیص داده شده است.

ریاست در باره تمام شدن این ساختمان میفرمایند امیدواریم که اوایل سال آینده این سالن بزرگ آماده برای این غرائس بین المللی بشود که قرار است در اینجا انجا گردد جلسات علنی مجلس البته تا آخر این دوره که در همین سالن انجام خواهد شد و امیدواریم سالن بزرگ که برای جلسات علنی پیش بینی شده است در برنامه چهارم اعتبارش تأمین بشود و آن سالن هم در سال آینده شروع شود یعنی مقدماتش فراهم شده و نقشه هایش آماده است همینکه اعتبارش در برنامه چهارم تأمین بشود ساختمان شروع خواهد شد و لی چند سال طول خواهد کشید چون ساختمان بزرگی است و مادام که آن ساختمان تمام نشده جلسات علنی مجلس در همین سالن تشکیل میشود.

رئیس - نظر دیگری در کلیات نیست؟ آقای اسدی فرمایشی دارید بفرمائید.

(چند نفر از نمایندگان - اعلام رأی شده).

اسدی - بنده نشنیدم اگر اجازه بفرمائید چند کلمه عرض کنم.

رئیس - بفرمائید.

اسدی - بنده از موقعیت میخواهم استفاده کنم و از کارکنان و کارمندان مجلس شورای ملی که در اینجا انجام وظیفه میکنند از صدر تا ذیل تشکر کنم (احسنت) اینها افراد بسیار شریف و افراد بسیار محترمی هستند که در دوران خدماتشان در مجلس شورای ملی مصدر خدمات بسیار ارزنده ای شده اند (صحیح است) باید از اینها حق شناسی کرد و من چون جزو اقلیت هستم و در هیئت رئیسه اقلیت کسی را ندارم میدانم که از طرف هیئت محترم رئیسه آیا بوضع آنها توجه شده است یا نه این است که بنده خواستم توجه هیئت محترم رئیسه را به وضع زندگی آنها و بوضع آنها جلب کنم و تقاضا کنم که به این کارکنان و کارمندان مجلس شورای ملی توجه بیشتری شود (آفرین) در ۷ سال سابقه خدمت اداری دارم و در وزارت بهداشت و پیشانی ملوی هم افتخار خدمت و خدمتگزاری دارم و بطور صریح میخواهم عرض کنم کارمندان لایق و مؤدب تر و وظیفه شریف تر از کارمندان مجلس شورای ملی ندیده ام

(احسنت - صحیح است) اینها با یک شرافت و با یک نظم و ترتیب خاصی و ثواب خود را انجام میدهند و به هیچ عنوان در پی این نیستند که بیایند و تثبیت کنند تا مقام یا مقاماتی را در کار اداری اشغال نکنند و بالمآل با بدوضع آنها آنها مورد توجه و عنایت شخص جناب آقای مهندس ریاضی استاد الاسانید و سایر اعضای هیئت محترم رئیسه مجلس قرار بگیرد (احسنت - احسنت).

رئیس - بنده در مورد فرمایشات آقای اسدی باید عرض کنم همانطور که فرمودند کارمندان و کارکنان مجلس شورای ملی با کمال صداقت و وظیفه خودشان را انجام میدهند (صحیح است) و هیئت رئیسه مجلس شورای ملی هم کاملاً بطرز کار و وضع کار و احتیاجات آنها واقف است آنچه شاید و باید یقیناً از طرف ایشان نمایندگان محترم برای رفاه حال کارمندان مجلس شورای ملی انجام خواهد داد نظر دیگری در کلیات ماده واحده نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم بود و در دستور ماده واحده خانم هلو آقایانیکه موافقت خواهند نمود قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد)

نسبت به این لایحه با و رقه اخذ رأی میشود.

(اسامی نمایندگان بترتیب زیر وسیله منشی (آقای مهندس صائبی) اعلام و در محل نطق اخذ رأی بعمل آمد).

آقایان: دکتر شفیع امین - مصطفوی نائینی - دکتر مهندس ناصر بهبودی - دکتر وحید نیا - مهندس قادر پناه - ثامنی - دکتر حکیم شوشتری - دکتر عدل - فروتن - مجید موسوی - جوانشیر - مسعودی - مهزی - اخلاقی - عجم - رضوی - فیاض فاضلی - محدث زاده - انشاء - دکتر سعید حکمت - دکتر غنی - دکتر مهدب - دکتر زعفرانی - خانم جهانبانی - کورس - دکتر خانی - خواجه نوری - پاینده - پردیزی - دکتر رشتی - مرندی - بزدان پناه - بریمانی - بوشهری - امیر احمدی - دکتر المومنی - مهندس ارفع - دکتر کیان - دکتر نجیمی - ربکی - دکتر هنوردی - دبیم - مهندس برومند - موسوی ماکوئی - دکتر سبزواری - مهندس هم الدینی - دکتر کفائی - پور بابائی - مهندس اخوان - مهندس معینی زند - صادقی - دکتر

موافقین - آقایان: دکتر یگانگی - مهندس

عطائی - معزی - مهندس سم الدینی - مصطفوی نائینی -
دکتر گامیک - دکتر بهمنی - دکتر درودی - دکتر
میرعلاء - مهندس کیا - فروتن - عجم - فیاض فاضلی -
دکتر غنی - رضوی - شیخ الاسلامی - بهنیا - سرتیب
وحدانیان - مریدی - اخلاقی - شهرستانی - امیر احمدی -
مجدد - مهندس کیا کجوری - شاخویی - دکتر بقائی نژدی -
دکتر عظیمی - دکتر مذهب - دکتر اعتمادی - دکتر کیان -
دکتر وحیدنیا - دکتر موققی - دکتر عدل طباطبائی - دکتر
المونی - مهندس پرویز بهبودی - موسوی ماکوئی - حق شناس -
بدر صالحیان - حسین معیری - سعید وزیری - شاهنده -
پاینده - دکتر مدنی - مهندس زنجانی - کورس -
انشاء - دکتر زعفرانی - محمد ولی قراچورلو - دکتر
رشتی - دکتر ضیائی - مهندس بریمانی - خواجه نوری -
مهندس معتمدی - ایلخانی پور - دکتر حکیم شوشتری -
دکتر ملک - دکتر معتمد وزیری - دکتر یزدان پناه -
موسی صالحی - دکتر صفائی - دکتر ستوده - بیات -
بانو دکتر دواتشاهی - توسلی - مهندس زرآور - مجید
موسوی - فهمی - سرتیب پور - مهاجرانی - ملک افشاری -
بانو ابتهجاس سمعی - مهندس قادر پناه - عباس میرزائی -
غلام نیاکان - مسعودی - شکبیا - میار کی - پور ساطع -
حبیب اللہی - ماهیار - معظمی - کلانتر هر مزی - فولادوند -
مهندس اسدی سمیع - بانو تربیت - جوانشیر - اهری -
دکتر کفائی - خانلر قراچ - وراو - صادقی - مهندس
معینی زند - دکتر سبزواری - مهندس ارفع - پور بابائی -
بانو نیرہ سعیدی - محدث زاده - دکتر رهنوردی -
جهانشاهی - ربکی - عامری - بوشهری - دکتر
خیراندیش - پدرامی - مهندس عطائی - مافی -
دکتر رضوانی - مهندس اخوان - دکتر سعید -
دکتر رفیعی - صائبی - اولیاء - تهرانی - مهندس صائبی -
صدری کیوان - حکیمیان - اصولی - سلیمانی - مهندس
ریاضی - دکتر کاسمی - مهندس رباحی - مهندس غنرت -
نامنی - دکتر عدل - دکتر نجیمی - پزشکی - دکتر شفیع
امین - مهندس یار محمدی - مهندس ازدلان - دکتر خزائی
دکتر فروود - دکتر بیت منصور - دانشمند - مهندس علی

عدل طباطبائی - مهندس غنرت - دکتر اسدی - دکتر خزائی -
کتریر تواعظم - بدر صالحیان - پروفور مخبر فرمند -
افی - حبیب اللہی - کاسمی - مهندس رباحی - دکتر میرعلاء -
هندس کیا - شهرستانی - محمدولی قراچورلو - آموزگار
جدد - سرتیب پور - عباس میرزائی - شهرستانی - قراچورلو
شکی - دکتر بیت منصور - شیخ الاسلامی - دانشمند -
هندس زرآور - توسلی - مهندس یار محمدی - کلانتری
هندس کیا کجوری - فرهاد پور - امام مردوخ - خانم ابتهجاس
سمعی - اهری - غلام نیاکان - فخر طباطبائی - دکتر اسفندیاری
خانم دکتر دواتشاهی - خانم تربیت - دکتر ستوده - معظمی
بیات - اکبر مهاجرانی - دکتر صفائی - مهندس پرویز بهبودی
شکبیا - فهمی - مریدی - مؤبدامینی - مهندس اسدی سمیع
ملک افشاری - فولادوند - معیری - عامری - حق شناس - موسی
صالحی - ساکینیان - ابوذر - فضائی - رامبد - لطف الهی
مهندس زنجانی - ظفر - بختیار بختیارها - بوسقی - پردلی
جاماسبی - صادق سمعی - رفعت - پور ساطع - دکتر وفا
مبارکی - تهرانی - مرونی - مهندس ابراهیمی - دکتر رضوانی
اصولی - دکتر معتمد وزیری - خانم نیرہ سعیدی - پدرامی
جهانشاهی - حیدر صائبی - سعید وزیری - نیمه - انکوزاد
دکتر ملک - اولیاء - دکتر خیراندیش - دکتر رفیعی -
صدیقی زاده - ضیاء احمدی - جوانشیر - دکتر بقائی
نژدی - دکتر اعتمادی - مهندس اربابی - مهندس اردلان -
دکتر مهدوی - ماهیار - بهنیا - شیخ بهائی - کلانتر هر مزی
سلیمانی - شاخویی - تیه - ارباب وحدانیان - دکتر درودی -
نیمه - حکیمیان - محمد اسدی - مجسنی مهر - دکتر
صدر - دکتر فرور - بزشکیور - دکتر عاملی - دکتر طالع
مهندس ریاضی - صدری کیوان - دکتر سعید - دکتر شریعت
مهندس صائبی

آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه قرار ذیل اعلام
گردد ()

راء موافق ۱۴۱ رأی

راء ممتنع ۲۶ رأی

راء مخالف ۵ رأی

نیمس - لایحه بودجه مجلس شورای ملی با ۱۴۱ رأی
موافق و ۲۶ رأی ممتنع و پنج رأی مخالف تصویب شد بدولت و
کاربردای مجلس ابلاغ میشود

پروفسور مخبر فرهمند - مرونی - مؤید امینی - یوسفی -
 بهندس اربابی - بانو جهانبانی - دکتر یرتو اعظم - دیبیم -
 پنج‌ها - دکتر مهدوی - دکتر وفا - حی - مهندس عدل -
 نبیاء امدی - صدقیانی زاده

رئیس - چون وقت گذشته است با اجازه خانمها و
 آقایان جلسه امروز را ختم میکنیم جلسه آینده ساعت ۹
 صبح روز سه شنبه خواهد بود. دستور جلسه بعداً با اطلاع
 همکاران محترم خواهد رسید.

(یک ساعت و پانزده دقیقه بعد از ظهر جلسه ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی